

nr 148

(1 kw/2024)

styczeń-marzec 2024

Informator Parafialny

Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Skoczowie

Skoczów

Dębowiec

Pierściec

Simoradz

Martyna Reske

1. miejsce w Międzynarodowym Konkursie Lutniczym
im. Włodzimierza Kamińskiego w Poznaniu – str. 24

Hasło Roku Pańskiego 2024:

**Wszystko, co czynicie,
niech się dokonuje w miłości.**

1 Kor 16,14 (BE)

Foto: Tijana Dmardarski na Unsplash

2024

ROK NADZIEI

w Kościele
Ewangelicko-Augsburskim
w Polsce

Informator Parafialny nr 148 – SPIS TREŚCI:

Wydarzenia parafialne (chronologicznie):

24-25.07.2023	– Reportaż TVP: „Znaki rozpoznawcze. Karol Śliwka”	18
1-3.09.2023	– Parafialna wycieczka do Budapesztu	26 i 80
3.09.2023	– Pożegnanie ks. Oskara Wilda w Dębowcu	32
4.09.2023	– Rozpoczęcie nowego roku szkolnego w Dębowcu	57
4.09.2023	– Wypad Zespołu Teatralno-Muzycznego do Cieszyna	57
16.09.2023	– Wycieczka Filiału w Dębowcu do Bochni	29
17.09.2023	– Goście XIII Zgromadzenia Ogólnego ŚFL w Skoczowie	12 i 65
22-24.09.2023	– 30. Ogólnopolskie Forum Kobiet Luterańskich	30
24.09.2023	– Pożegnanie ks. Oskara Wilda w Skoczowie	32
24.09.2023	– Fotomigawka z Dziękczynnego Święta Żniw w Dębowcu	39
24.09.2023	– Wręczenie nagrody Ostoi Pokoju im. Matki Ewy	34
28.09.2023	– Diecezjalne Spotkanie Katechetów w Skoczowie	35
28.09.2023	– Warsztaty muzyczne Zespołu Teatralnego	59
30.09.2023	– Przygotowanie ołtarza żniwnego w Skoczowie	36
1.10.2023	– Ogólnoparafialne Dziękczynne Święto Żniw w Skoczowie	36
1.10.2023	– Wprowadzenie w urząd proboszcza ks. Oskara Wilda	32
6-8.10.2023	– OZME w Ozorkowie	52
7.10.2023	– Pieczenie kołaczy na uroczystość w Pierścću	39
8.10.2023	– 33. Pamiątka poświęcenia kościoła w Pierścću	39
11.10.2023	– Panie z Dębowca i Simoradza w Studzionce	40
14.10.2023	– Uwielbienie w ramach młodzieżówki	53
21.10.2023	– Ognisko młodzieży w Dębowcu	53
22.10.2023	– Wyższobramski Chór Kameralny w Skoczowie	41
22.10.2023	– Koncert zespołu „Celtic Triangle” w Skoczowie	42
25-28.10.2023	– 1. miejsce Martyny Reske w Międzynar. Konk. Lutniczym	1 i 24
29.10.2023	– Zupa dyniowa w Skoczowie, Dębowcu i Simoradzu	44
29.10.2023	– Zupa dyniowa w Pierścću	46
29.10.2023	– Noc z Lutrem w Skoczowie	54
11.11.2023	– Nabożeństwo z okazji Święta Niepodległości	47 i 66
14.11.2023	– Piernikowe anioły z adwentowym przesłaniem	50
25.11.2023	– Warsztaty teatralne z Fućkiem w Skoczowie	59
25-26.11.2023	– Weekend SPAnem Bogiem	48
3.12.2023	– Wieniec adwentowy dla Skoczowa	43
6.12.2023	– Diecezjalna Konferencja Duchownych w Skoczowie	51

Ciekawe osoby:

Chmiel Filip i Tomasz	56
Kocaj Anna	56
Reske Martyna	1 i 24
Śliwka Karol	18
Waraczewska Lena	56

Zaproszenia:

17.02.2024	– Kolacja dla Zakochanych z Cieszką i Tomkiem Żółtko	67
25.03.2024	– Kolacja Paschalna z pastorem Kazimierzem Barczukiem	77
	Zaproszenie dla dzieci na Szkółkę Niedzielną – Nowy Zeszyt Uczestnika	61
14-15.06.2025	– Świątowe Spotkanie Ewangelików ze Skoczowa	69

Remonty i prace na rzecz Parafii:

27.07.-15.08.2024	– Na cmentarzu w Skoczowie wykonano nowy chodnik	68
13.09.2023	– Sprzątanie przed przybyciem gości ŚFL	68
22.09.2023	– Dar Konfirmantów 2023 dla kościoła w Skoczowie: 18 krzeseł ..	69
30.09.2023	– Montaż telewizora w gabinecie proboszcza	69

Materiały cykliczne i inne informacje:

Spotkanie ze Słowem Bożym: bp Kristina Kühnbaum-Schmidt	5
Z kart historii: Lukas Cranach Starszy	16
„Mój starszy brat Karol” (Karol Śliwka)	19
Głos ma młodzież	52
Kącik dla dzieci	57
Wieści Chórowe	65
Skaucci na Skale	62
Spotkania Parafialnego Klubu Seniora	70
Parafialna Biblioteka „Dla każdego”	74
Zapisano w Księgach Metrykalnych – chrzty, śluby, pogrzeby	76
Plan nabożeństw (styczeń-marzec 2024)	78

Parafia Ewangelicko-Augsburska w Skoczowie

43-430 Skoczów, ul. Zofii Kossak-Szatkowskiej 74

kom. **530 45 31 31** E-mail: skoczow@luteranie.pl

Konta Bankowe – podstawowe: **63 8126 0007 0009 5136 2000 0010**

– remont kościoła w Skoczowie: **50 8126 0007 0009 5136 2000 0050**

NIP: 548 10 95 547

REGON: 070412225

Proboszcz	ks. dr Alfred Borski	692 540 345	alfred.borski@luteranie.pl
Wikariusz	ks. Krzysztof Śledziński	570 460 995	krzysztof.sledzinski@luteranie.pl
Wikariusz	ks. Beata Janota	505 709 785	beata.janota@luteranie.pl
Emeryt	ks. Andrzej Czyż	609 830 389	

PEA Skoczów: www.skoczow.luteranie.pl
www.facebook.com/LuteranieSkoczow

Chór Gloria: www.gloria.skoczow.pl; E-mail: gloria@ptew.org.pl

Młodzież: www.facebook.com/groups/MlodziejowkaSkoczow/

Biblioteka: www.biblioteka.skoczow.pl

KANCELARIA PARAFIALNA

Pn 9:00 – 15:00

Wt 9:00 – 15:00

Śr 9:00 – 15:00

Cz 9:00 – 15:00

Pt 12:00 – 18:00

N ok. 9:00 – 10:00
(pomiędzy naboż.)
i po ok. 11:00
(po naboż.)

W dni świąteczne:
przed i po
nabożeństwach

ZAPRASZAMY!

Informator parafialny – pismo Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Skoczowie

Redakcja i skład: ks. dr Alfred Borski **Druk:** Ośrodek Wydawniczy Augustana

Korekta: Agnieszka Borski, ks. Krzysztof Śledziński

Fotografie na stronach działów: StockSnap.io oraz Unsplash.com

Grafika: Werner Tiki Küstenmacher

Spotkanie ze Słowem Bożym

Kazanie wygłoszone 17.09.2023 r. w kościele Trójcy Świętej w Skoczowie

bp Kristina Kühnbaum-Schmidt

Ewangelicko-Luterański Kościół Północnych Niemiec

A co do darów duchowych, bracia, nie chcę, abyście byli nieświadomi rzeczy. Wiecie, iż, gdyście byli poganami, do niemych bałwanów szliście, jak was prowadzono. Dlatego oznajmiam wam, że nikt, przemawiając w Duchu Bożym, nie powie: Niech Jezus będzie przeklęty! I nikt nie może rzec: Jezus jest Panem, chyba tylko w Duchu Świętym. A różne są dary łaski, lecz Duch ten sam. I różne są posługi, lecz Pan ten sam. I różne są sposoby działania, lecz ten sam Bóg, który sprawia wszystko we wszystkich. A w każdym różnie przejawia się Duch ku wspólnemu pożytkowi. Jeden bowiem otrzymuje przez Ducha mowę mądrości, drugi przez tego samego Ducha mowę wiedzy, inny wiarę w tym samym Duchu, inny dar uzdrawiania w tym samym Duchu. Jeszcze inny dar czynienia cudów, inny dar prorocstwa, inny dar rozróżniania duchów, inny różne rodzaje języków, inny wreszcie dar wykładania języków. Wszystko to zaś sprawia jeden i ten sam Duch, rozdzielając każdemu poszczególnie, jak chce. Albowiem jak ciało jest jedno, a członków ma wiele, ale wszystkie członki ciała, chociaż ich jest wiele, tworzą jedno ciało, tak i Chrystus.

1 Kor 12,1-12 (BW)

Drogie Siostry i drodzy Bracia w Jezusie Chrystusie!

Duch Święty porusza ludzi. Widzimy to dzisiaj i tutaj – wszyscy wyruszyliśmy, z bliska i z daleka, na to wspólne nabożeństwo w tym imponującym i pięknym kościele w Skoczowie. Bardzo się cieszę i czuję się niezwykle zaszczycona, że mogę być Waszym gościem wraz z luterańskimi chrześcijanami z całego świata. Dzisiaj jesteśmy tutaj, a przez cały tydzień jesteśmy gośćmi w Krakowie, na Zgromadzeniu Ogólnym Światowej Federacji Luterańskiej. Kościół Ewangelicko-Augsburski w Polsce jest wspaniałym gospodarzem, dlatego czas spędzony w Waszym kraju już na zawsze pozostanie w moim sercu i mej pamięci. Dziękuję za tę szczególną gościnność – dziękuję za bycie razem i za wszystko, co nas w tych dniach łączy: za słowa Pisma Świętego, za pieśni i modlitwy, za dyskusje i wypracowane postanowienia, za wiarę i nadzieję, za pytania i oczekiwania.

Duch Święty wprawia wszystko w ruch – tego właśnie doświadczamy w czasie Zgromadzenia Ogólnego. Za każdym razem, gdy w Biblii jest mowa o Duchu Świętym, właśnie ten Duch Boży porusza coś. Już w historii stworzenia świata jest powiedziane: Gdy pierwszy promień światła padł na jeszcze zimny i pustynny świat, już wtedy było tam tchnienie

życia, Duch Boży. To właśnie Duch Boży unosił się nad wodami, wprawiał w ruch i obdarzał tchnieniem życia. Wszystko to, co dalej miało nastąpić, wprawiał w ruch.

Duch Święty porusza ludzi. Tak samo, jak tutaj i dzisiaj, tak również w czasie całego Zgromadzenia Ogólnego. Spotykamy się razem, patrzymy na siebie i rozmawiamy. Rozmawiamy o naszym życiu i naszej wierze. Wszystko to pobudza nas wzajemnego zrozumienia. Z wielu różnych ludzi, którzy posiadają wiele różnych darów, powstaje coś wielkiego: zbor Jezusa Chrystusa, Jego Kościół.

Biblia opisuje to w następujący sposób – jak czytaliśmy na początku: Różne są dary łaski, lecz Duch ten sam. I różne są posługi, lecz Pan ten sam. I różne są sposoby działania, lecz ten sam Bóg, który sprawia wszystko we wszystkich. [...] Wszystko to zaś sprawia jeden i ten sam Duch, rozdzielając każdemu poszczególnie, jak chce. Albowiem jak ciało jest jedno, a członków ma wiele, ale wszystkie członki ciała, chociaż ich jest wiele, tworzą jedno ciało, tak i Chrystus.

Wiele darów – jeden Duch. Już przed prawie dwoma tysiącami lat ludzie zajmowali się kwestią, która również w naszych czasach jest bardzo ważna. Nie tylko dla chrześcijan. Nie tylko w czasie Zgromadzenia Ogólnego. Ta kwestia jest ważna we wszystkich krajach, z których przybyliśmy na to Zgromadzenie do Krakowa. Ona jest niezwykle istotna dla całego świata. To właśnie pytanie: jak różni ludzie z różnymi doświadczeniami, o różnym statusie społecznym, z różną tożsamością płciową, z różnymi doświadczeniami związanymi z wiarą, z różnymi przekonaniami politycznymi, jak również z różnymi poglądami na kwestie etyczne / moralne – mogą dobrze ze sobą żyć. I w końcu pytanie, jak takie pokojowe współistnienie aż tylu ludzi w aż tak wielkiej społeczności naszego wielkiego świata może się powieść i odnieść sukces.

Kwestia wspólnoty i przynależności pomimo tej całej różnorodności i różnic, staje się dziś bardziej aktualna niż kiedykolwiek. Patrząc na obecny świat, musimy zdać sobie sprawę, że jesteśmy globalną społecznością, że jako ludzkość całego świata, stoimy przed wielkimi pytaniami i wielkimi wyzwaniem, które możemy pokonać jedynie razem. Dostrzegamy jednak przy tym wiele problemów i trudności. Jesteśmy wstrząśnięci widokiem wojen i konfliktów. Z wielką troską dostrzegamy i przeżywamy to, jak ludzie mogą być wobec siebie wrogo nastawieni i z jaką łatwością przychodzi im poniżanie innych. Z bólem słyszymy donośne głosy populistów (SŁOWNIK: partyjnych macherów, manipulatorów), którzy takie wojenne nastroje jeszcze podsycają i wzmacniają. Z przerażeniem dostrzegamy w wielu działaniach takich ludzi rasizm i dyskryminację. Słyszymy wołanie, a nawet krzyk członków Ciała Chrystusowego o sprawiedliwość i pokój. Słyszymy krzyki Bożych stworzeń, które wzdychają i cierpią z powodu bezlitosnego wyzysku.

Podobnie jak kiedyś, tak również i teraz, trudno jest znaleźć jednoznaczne, konkretne i zarazem wspólne rozwiązania tych jakże trudnych wyzwań. Te trudności w rozwiązywaniu problemów czy konfliktów dostrzegamy z pewnością również w naszych lokalnych społecznościach, w parafiach, a nawet w Kościele. Bo właśnie kryzysy, problemy i troski nie zatrzymują się na granicy: ani na granicy poszczególnych państw, ani na granicach ideologicznych i nawet nie zatrzymują się przed naszymi drzwiami. Odczuwamy to dosyć wyraźnie: rozpacz jednych sprawia cierpienie innym. Wszyscy jesteśmy od siebie zależni i wszyscy jesteśmy na siebie zdani. Na całym świecie, wszędzie. Jesteśmy zależni od siebie i zależni od natury – od Bożego stworzenia. Tylko razem możemy stanąć w obronie sprawiedliwości i pokoju. Tylko razem możemy żyć w taki sposób, aby zachować Boże stworzenie.

Jak dobrze się składa, że w tych dniach, w światowej wspólnotie luterzańskich chrześcijan, możemy wspólnie dyskutować i o to się modlić, wspólnie ufając jednoczącemu

Duchowi Bożemu. Jestem bowiem o tym przekonana, że właśnie my – chrześcijanie – możemy wnieść istotny wkład w kwestie związane ze współistnieniem różnych ludzi, którzy posiadają nieraz bardzo różne dary. Ten nasz istotny wkład wynika z naszej wiary w Jezusa Chrystusa, w twórczą moc Boga i w poruszającą moc Ducha Świętego.

Gdyż ten Duch potrafi cudownie oddziaływać: różni ludzie, posiadający różne dary, doświadczają tego, że należą do siebie. Gdyż wszyscy są dziećmi jednego Ducha. Gdyż wszyscy mają coś do wniesienia, jakiś szczególny dar, jakąś szczególną moc, którą natchnął ich Duch Boży. Nie oznacza to, że wszyscy tak samo myślą i że wszyscy w ten sam sposób żyją. Ci jednak, którzy napełnieni są Duchem Bożym, postrzegają innych jako braci i siostry. Jako spokrewnieni w duchu. Jesteśmy dziećmi Bożymi oraz współbraćmi i współsiostrami – z obawami i pytaniami, z nadziejami i marzeniami. Z wiarą i wątpliwościami. I wszyscy poszukujemy miłości, sprawiedliwości, pokoju, uznania u innych oraz łączności z innymi. A przy tym połączeniu jesteśmy ze sobą przez wiarę w Chrystusa.

To, że postrzegamy się jako siostry i bracia w Chrystusie, jest dziełem Ducha Świętego. Tam, gdzie duch Boży został nam darowany i gdzie nas inspiruje, tam też postrzegamy innych jak siebie samych: czyli jako takie same stworzenia Boże, jak my. Jako siostry i braci. To właśnie nas łączy. I dlatego się wspieramy. Ponad barierami językowymi i różnicami społecznymi. Ponad granicami narodowymi i różnicami kulturowymi. Zjednoczeni w Duchu Świętym uczymy się patrzeć na siebie z sercami przepełnionymi miłosierdziem. A w drugim człowieku spotykamy się jakby z sobą – stworzeniem Bożym, z siostrą, z bratem.

Stąd dzielimy się tym, co nas porusza, zajmujemy się tym, co nas niepokoi, co nas raduje i co martwi. Uczymy się lepiej rozumieć siebie nawzajem. Na płaszczyźnie światowego ruchu ekumenicznego używamy angielskiego zwrotu „sharing” = dzielenie się. „Sharing” znaczy z jednej strony: dzielenie się majątkiem i pieniędzmi, ale również coś o wiele więcej: oznacza „uczestniczyć” oraz „pozwać na uczestniczenie”. Pozwalać na uczestniczenie w doświadczeniach życiowych, w doświadczeniach wiary oraz zwątpienia, w smutku i cierpieniu, ale także w szczęściu i radości, w nadziei. „Dzielenie się” oznacza także, że każda i każdy z nas może wnieść coś ważnego: poprzez swoje doświadczenie życiowe, swoje doświadczenia związane z wiarą, z pomocą posiadanych darów i talentów. Coś istotnego dla współistnienia w swojej wspólnotce, w naszym świecie. To pełne miłości spojrzenie na różnorodność i różnorodność, otwarta ciekawość na różnice, radość z różnych darów i talentów – wszystko, co chrześcijanie mogą wnieść do współistnienia w świecie: w pobliżu siebie, jak również gdzieś daleko. Gdyż wszystkie te różne dary i talenty są Bożymi darami dla nas ludzi – dla Jego stworzeń. Każda i każdy z nas ma coś do zaoferowania ze swoich darów i talentów, ze swojej wiary oraz ze swoich wątpliwości. Jeżeli zabrakłoby jednej lub jednego z nas, cały nasz Kościół, cała nasza społeczność kościelna byłaby uboższe, w rezultacie byłaby niepełna. Dlatego jestem przepełniona wdzięcznością za tak wielu różnych ludzi z ich wspaniałymi darami, którzy tworzą to Ciało Chrystusa na całym świecie. Różnorodność i odmienność są powodem do radości i wzajemnego ubogacania się. We wspólnym

życiu na co dzień takie spojrzenie na sprawy stawia przed nami pewne wyzwania czy też zadania. Bo również we chrześcijańskich społecznościach powstają spory i rozdarcia. Niekiedy z trudnością przychodzi nam postrzegać wszystkie dary i talenty jako te, które mają wzajemnie ubogacać. Musimy mieć jednak świadomość, że wspólnie podążamy w kierunku stale pogłębiającej się wspólnoty. Wierzmy przecież, że w oczach Chrystusa od dawna jesteśmy wspólnotą skupioną na Nim i wspólnotą połączoną dzięki Niemu ze sobą. Niezależnie od wszystkich różnic w naszej pobożności, różnic związanych narodo-wościami i różnic społecznych. Jeden Duch – wiele darów. Jedno Ciało – jeden Kościół. Pomimo konfliktów i sporów, pomimo bólu i poczucia winy, wciąż na nowo zjednoczeni i pojednani przez moc Ducha Świętego, przez miłość Bożą, przez przebaczenie i pojednanie Chrystusa.

Dzisiaj chciałabym powiedzieć o jednym aspekcie tego pojednania. Mówię o tym jako Biskup z Niemiec. Mówię o tym w Polsce, tutaj z Wami, w Skoczowie. Jako delegaci Walnego Zgromadzenia byliśmy w środę na terenie byłego hitlerowskiego koncentracyjnego obozu zagłady Auschwitz-Birkenau. Przerazający obóz, w którym zamordowano miliony ludzi, głównie Żydów, który miał kilka oddziałów. Jeden z tych oddziałów znajdował się niedaleko stąd – w Goleszowie. Tylko tutaj ponad 1000 osób, w większości Żydów, było wykorzystywanych i maltretowanych, a niektórzy z nich zostali zamordowani. W środę nie byłam w tym miejscu pamięci Auschwitz-Birkenau po raz pierwszy, ale po raz kolejny byłam zszokowana tym, jak niewiarygodna i głęboka jest wina Niemiec, zwłaszcza wobec ludności żydowskiej. Za każdy razem porusza mnie do głębi to, jak bardzo historia Polaków i Niemców kształtowana jest właśnie przez tę niemiecką winę. Pomimo tej niewiarygodnie wielkiej niemieckiej winy, historia Polaków i Niemców stała się także historią zrozumienia i pojednania. Przede wszystkim ta niemiecka wina musiała być i nadal

musi być przypominana i uznawana. Za swoje czyny sprawcy byli i muszą być pociągnięci do odpowiedzialności. Jednocześnie ludzie tutaj w Polsce, po drugiej wojnie światowej, byli gotowi na pojednanie. Ludzie, którzy przeżyli niezmiernie cierpienia, mieli wolę przemierzenia długiej drogi do pojednania. Po drugiej wojnie światowej i reżimie nazistowskim w decydujący sposób przyczyniło się to do nowego początku w Europie i do pojednania między Wschodem a Zachodem. Jednym z takich miejsc, w których to się urzeczywistniło, była wieś Krzyżowa, koło Świdnicy. Obecnie ma tam swoją siedzibę fundacja „Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego”. Aktywnie uczestniczy w tym Kościół Ewangelicko-Augsburski w Polsce. Jestem głęboko wdzięczna tym wszystkim, którzy kroczyli i nadal kroczą tą drogą zrozumienia i pojednania. Z głębi serca proszę też Boga o to, aby również w przyszłości prowadził nas tymi drogami. Porusza mnie przy tym również nadzieja, że jako Zgromadzenie Ogólne Światowej Federacji Luterńskiej jasno i wyraźnie podkreślamy, że wszyscy ludzie są Bożymi stworzeniami, które już od urodzenia posiadają taką samą godność. Podobnie jak razem głośno i stanowczo się sprzeciwiamy przemocy wobec ludzi, wykorzystywaniu ich, dyskryminacji i ich wykluczeniu. Dlatego niezachwianie stoimy po stronie tych uciskanych.

Dlatego proszę i modłę się o to, aby Duch Święty pozwolił nam dzielić się między sobą tym, co nas porusza, z powodu czego cierpimy, jak budujemy swoją wiarę, w czym pokładamy swoją nadzieję. Proszę i modłę się, aby Duch Święty pomógł nam wzrastać w zrozumieniu siebie nawzajem i w budowaniu więzi między sobą. Aby obdarzył nas odwagą i wolnością, byśmy z otwartym i czułym sercem wychodzili do różnych ludzi, abyśmy mogli przyjmować siebie nawzajem jako umiłowane stworzenia Boże w tym świecie. Proszę i modłę się też o to, abyśmy w taki sposób współdziałali w służbie pojednania, którą powierzył nam Chrystus. Do tego niechaj nas Duch

Święty nieustannie napędza, byśmy mogli służyć rękami i nogami, słowem i czynem.

A Pokój Boży, miłość Chrystusa i moc Ducha Świętego niech będą z wami wszystkimi – tutaj w Skoczowie oraz gdziekolwiek pod rozległym niebem Bożym. Amen.

Tłumaczenie: ks. Alfred Borski

Wizyta Delegatów XIII Zgromadzenia Ogólnego Światowej Federacji Luterńskiej w Skoczowie

W niedzielę 17.09.2023 r. gościliśmy na nabożeństwie Delegatów na Walne Zgromadzenie Światowej Federacji Luterńskiej, które odbywało się w Krakowie w dniach od 13-19.09.2023 r. Do Skoczowa ostatecznie przyjechało 24 przedstawicieli – głównie z Niemiec, jak również z Brazylii i Holandii. Kazanie wygłosiła bp Kristina Kühnbaum-Schmidt, zaś pozdrowienia przekazała ks. Silvia Beatrice Genz – prezydent Kościoła Luterńskiego w Brazylii. W liturgii uczestniczył również bp Friedrich Kramer z Niemiec, kilku Gości oraz nasi duchowni. W czasie nabożeństwa wystąpili: Diecezjalna Orkiestra Dęta pod dyr. Józefa Mamicy, Chóry „Gloria” pod dyr. Bolesława Nogę - męski i mieszany, Zespół „Dla Nie-

Dla Gości grała również Diecezjalna Orkiestra Dęta, a nasza parafianka Marcela Kubaczka przygotowała wystawę swoich obrazów.

go” oraz Chórek Dziecięcy „Nadzieja” pod dyr. Doroty Podzorskiej, Dziecięcy Zespół Teatralno-Muzyczny pod kier. Agnieszki Borski i Anastazji Krehut: Uwielbienie tańcem z wachlarzami do pieśni „He is risen” prowadzone przez Anię Bebek.

Po nabożeństwie wykonano pamiątkowe zdjęcia i udano się do sali parafialnej na obiad – specjalnie przygotowaną na tę okazję ucztę składającą się z przysmaków naszego regionu. Dla Gości wszystkie potrawy zostały opisane w języku niemieckim (przyjechały osoby niemieckojęzyczne).

Przed wypadem do Cieszyna wszyscy Goście otrzymali najnowszy Informatora Parafialnego (nr 147), słodkości (krówki i Prince Polo) oraz jabłka i gruszki podarowane przez członka skoczowskiej Rady Parafialnej p. Pawła Cienciągę (Ogrodnictwo Cienciąga).

W Cieszynie pokazaliśmy Gościom Kościół Jezusowy, Rynek, ul. Głęboką, Wzgórze Zamkowe wraz z Rotundą św. Mikołaja, w której nasi Goście zaśpiewali kilka pieśni. A potem przez Czeski Cieszyn wróciliśmy do autobusu, którym udaliśmy się do Skoczowa na szybką kawę przed powrotem Gości do Krakowa.

Dziękujemy wszystkim osobom, które zaangażowały się w przygotowanie nabożeństwa, jak również poczęstunku. Dziękujemy również p. Joannie Król za wspomaganie nas w tłumaczeniu. Panu Bogu zaś za naszych Gości, za błogosławiony czas nabożeństwa, za wspaniałą pogodę i opiekę.

Tekst: Agnieszka Borski Zdjęcia: Jan Chwastek i ks. Alfred Borski

Nasi Goście napisali w mediach społecznościowych:

Bp Kristina Kühnbaum-Schmidt (Schwerin/DE): Dziękuję! - Dzisiaj miałam zaszczyt wygłosić kazanie na Zgromadzeniu LWF w kościele Świętej Trójcy w Skoczowie, niedaleko granicy polsko-czeskiej. Wraz z grupą odwiedziliśmy tamtejszy zbor, który jest obecnie jednym z największych zborów luterańskich w Polsce. Zostaliśmy przyjęci z ogromną gościnnością i ciepłem, wspólnie odprawiliśmy nabożeństwo, dowiedzieliśmy się wiele o szerokiej działalności zboru (liczne grupy dziecięce, które również brały udział w nabożeństwie, różne chóry, 60 konfirmandów podczas ostatniej konfirmacji itp.), a następnie wspólnie udaliśmy się do Cieszyna, miasta, położonego po obu stronach polsko-czeskiej granicy. Było także pyszne jedzenie z dużą ilością ciast i kawy! Z pewnością nigdy nie zapomnimy tego dnia - było po prostu wspaniale!

Dr Nicole Grochowina (Selbitz/DE): Ludzie ze Skoczowa – to także moje twarze zgromadzenia! – panie, które upiekły dla nas placki ziemniaczane, serdeczne spotkanie ze zbozem i fantastyczne nabożeństwo, na którym zobaczyliśmy różnorodne grupy i ich aktywności. Wspaniale towarzyszyli nam państwo Borscy. Podczas spaceru po Cieszynie szybko przeszliśmy na czeską stronę, śpiewaliśmy również na chwałę Bogu w jednym z pierwszych kościołów w Polsce (Rotunda Romańska na Wzgórzu Zamkowym w Cieszynie). Spędziliśmy inspirujące i przyjazne popołudnie – jak w domu. Kiedy się żegnaliśmy, powiedziałam Agnieszce Borski, że ucieszyła moją polską duszę. I dokładnie tak się stało. Dziękuję! Dziękuję! Wiele błogosławieństw dla Was i Waszej społeczności!

Ks. Maike Selmayr (Cuxhaven/DE): Dziękuję za przepis (na pastę z marchewki)! Przetłumaczyłam go na język angielski i przekazałam 71 kobietom ze Zgromadzenia z całego

świata wraz z tym kolażem zdjęć. To był wspaniały dzień, który zapamiętamy na długo! Bardzo dziękujemy za wspaniałą gościnność!

Serdecznie dziękujemy
p. Renacie Kobiela
Firma przewozowa Angello-Tour
za bezpłatne zorganizowanie wy-
cieczki dla naszych Gości do Cieszyna.

Źródło tekstów: Agnieszka Borski

Z kart historii

Lucas Cranach starszy, autoportret z 1550 r.

Lukas Cranach Starszy

W bieżącym roku przypada 470-ta rocznica śmierci utalentowanego malarza epoki niemieckiego renesansu Lukasa Cranacha Starszego. Tak jak Marcina Lutra możemy nazwać ojcem Reformacji, tak wspomnianego artystę możemy nazywać malarzem Reformacji.

Urodził się 4 października 1472r. w miejscowości Kronach w Górnej Frankonii, obecnie leżącej na terenie Bawarii. Jego rodzicami byli malarz Hans Sunder i Anna zd. Hubner. Nazwisko Cranach zostało przyjęte z czasem i utworzone od miejsca urodzin. Pierwszym nauczycielem młodego Lukasa był Jego ojciec, który wprowadził syna w tajniki rysunku oraz rzeźbiarstwa. Na początku XVI wieku przybył do Wiednia, gdzie doskonalił swój talent artystyczny. W roku 1505 został powołany przez elektora saskiego Fryderyka

Mądrego na stanowisko nadwornego malarza w Wittenberdze a Jego warsztat stworzono w miejscowym zamku. Funkcję tę pełnił nieprzerwanie także za panowania następnych elektorów Saksonii – Jana Stałego oraz Jana Fryderyka. Zakres wykonywanych prac i obowiązków z tym związanych był bardzo szeroki. Wykonywał obrazy do kościołów i zamków, opracowywał graficzną szatę wydawanych książek, tworzył projekty świątecznych dekoracji i różnych ozdób oraz herbów i medali. Do tego dochodził obowiązek portrecisty wielu znanych obywateli oraz rodów szlacheckich, książęcych oraz królewskich. Ze względu na swój talent liczba zleceń stale rosła i z czasem Artysta musiał w swoim warsztacie zatrudnić do pomocy grono zdolnych uczniów. W 1508r. w uznaniu Jego pracy elektor najpierw przyznał Cranachowi prawo używania herbu jako znaku mistrzowskiego, którym znakował swoje prace a rok później tytuł szlachecki. Herb przedstawia węża w koronie ze skrzydłami nietoperza i pierścieniem. Oprócz talentu malarskiego miał także niewątpliwy talent do robienia interesów i wkrótce stał się najbogatszym mieszkańcem Wittenbergi. Jego własnością była drukarnia z księgarnią, apteka i gospoda. W 1510r. ożenił się z córką burmistrza Gothy, Barbarą Brengbier. Małżeństwo doczekało się 2 synów, Lukasa oraz Hansa, któ-

Portrety autorstwa Lucasa Cranacha starszego (od lewej):

Marcin Luter (1535), rodzice Marcina: Hans i Magrethe Luter (przed 1527), Filip Melancthon (1532)

rzy także byli malarzami oraz 3 córek, Ursuli, Anny oraz Barbary. Z Marcinem Lutrem łączyły Go przyjacielskie kontakty. W 1520r. Luter został ojcem chrzestnym Jego córki Anny zaś w 1525r. małżeństwo Cranach było świadkami na ślubie Reformatora z Katarzyną von Bora. Rok później Cranach został ojcem chrzestnym najstarszego syna Lutra – Johanessa.

Mistrz Lukas Cranach Starszy nie stronił także od działalności społecznej i politycznej na rzecz księstwa Saksonii oraz miasta. W 1509r. elektor wysłał malarza z poselstwem do Niderlandów, na dwór cesarza Maksymiliana I. Tam sportretował cesarza oraz ośmioletniego wówczas wnuka i następcę tronu Karola V. Od roku 1519 był członkiem rady miasta oraz dwukrotnie pełnił urząd burmistrza Wittenbergi w latach 1537 oraz 1540 do 1544. W roku 1524 towarzyszył elektorowi Fryderykowi Mądryemu w podróży na sejm Rzeszy do Norymbergi, gdzie spotkał się ze swoim przyjacielem Albrechtem Durerem. W 1547r. po uwięzieniu księcia Jana Fryderyka artysta udał się w delegacji do cesarza Karola V z prośbą o uwolnienie saksońskiego elektora. W trakcie podróży zatrzymał się w Augsburgu, gdzie poznał weneckiego malarza renesansu, Tycjana. Po uwolnieniu Fryderyka z więzienia, Cranach i Tycjan towarzyszyli elektorowi w podróży do Weimaru, który stał się nową rezydencją elektora. W Weimarze zamieszkał Cranach u swej córki Barbary Bruck i tam zmarł 16 października 1553r.

Lukas Cranach był genialnym malarzem okresu renesansu. Pozostawił po sobie wiele obrazów o tematyce religijnej, liczne grafiki i portrety, łącznie około 5 tys. Do najbardziej znanych należą portrety członków rodziny Lutra oraz Filipa Melancthona a także autoportret z 1550r. Jego dzieła ubogacają wiele muzeów w Europie, ale talent Mistrza możemy zobaczyć także w Polsce, między innymi w Muzeum Narodowym w Warszawie, na Wawelu w Krakowie oraz w katedrze św. Jana Chrzciciela we Wrocławiu.

Wydaje się jednak, że najbardziej „reformacyjnym” Jego dziełem jest Ołtarz Reformacji kościoła miejskiego w Wittenberdze, a szczególnie jeden z obrazów ołtarzowych. Prace nad ołtarzem trwały w latach 1540 do 1547. W tworzeniu ołtarza pomagał Artystyście syn Lukas Cranach Młodszy. Patrząc na ołtarz, tuż nad stołem ołtarzowym w centralnym miejscu obok innych obrazów znajduje się ilu-

stracja będąca przejmującym i jakże prostym przedstawieniem idei i przesłania Reformacji. Możemy zobaczyć skromne wnętrze kościoła, bez jakichkolwiek upiększeń – tylko równo ułożone kamienie. Z lewej strony widzimy wiernych słuchających w skupieniu kazania. Z prawej strony znajduje się ambona i zwiastujący Ewangelię Marcin Luter, który wskazuje prawą ręką na ukrzyżowanego Zbawiciela. Liczy się bowiem tylko Jezus Chrystus, który dla naszego zbawienia przelał swą świętą krew na krzyżu Golgoty.

„Albowiem jeden jest Bóg, jeden też pośrednik między Bogiem a ludźmi, człowiek Chrystus Jezus” (1 Tm 2,5).

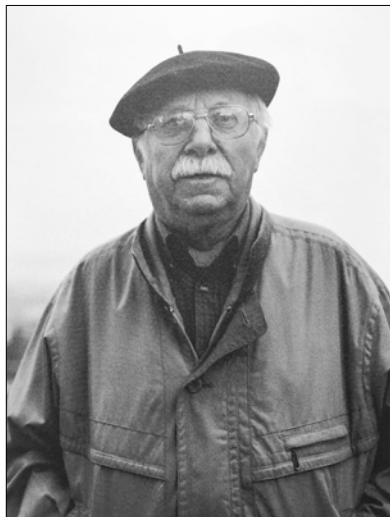
Oprac. Jerzy Sikora

Reportarz TVP:

„Znaki rozpoznawcze. Karol Śliwka”

10 września 2018 w wieku 85 lat zmarł nasz parafianin i zarazem jeden z najwybitniejszych polskich grafików Karol Śliwka, autor ponad 400 znaków graficznych, które przez ostatnie 60 lat towarzyszyły Polakom w różnych wymiarach przestrzeni publicznej. W prestiżowej publikacji „Logo Modernism” autorstwa Jensa Müllera i Juliusa Wiedemanna, wydanej w 2015 roku przez wydawnictwo Taschen, Karol Śliwka znalazł się wśród ośmiu najwybitniejszych twórców znaków graficznych na świecie. Pięć lat po jego śmierci ekipa Redakcji Ekumenicznej nagrała dokument pt. „Znaki rozpoznawcze – Karol Śliwka”, którego część realizowana była 24-25.07.2023 r. w Skoczowie.

Reportaż można znaleźć wpisując w wyszukiwarce google.pl: „magazyn ekumeniczny”, a po otwarciu strony TVP VOD „Magazyn Ekumeniczny” kliknąć na lupę (szukaj) i wpisać: Karol Śliwka.

Mój starszy Brat Karol

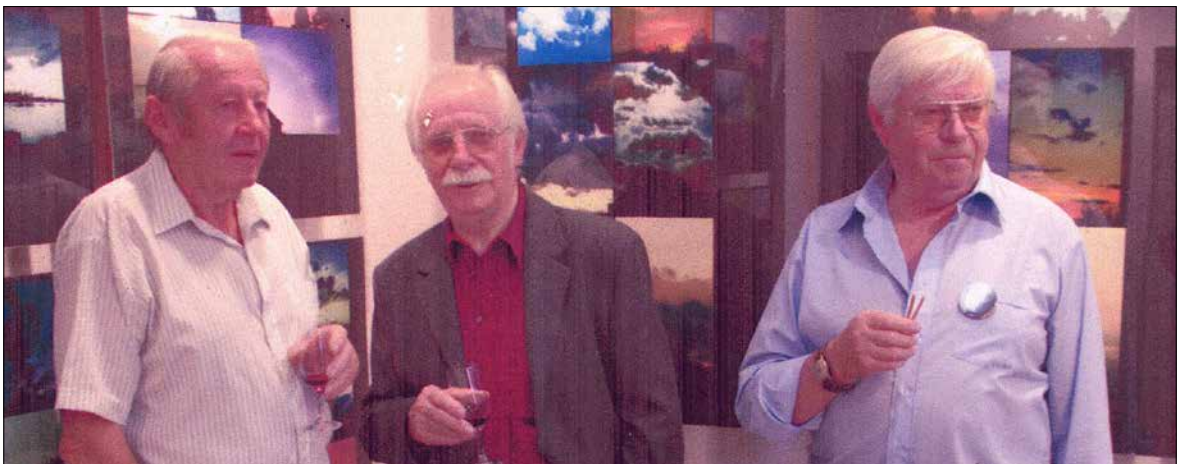
Wspomnienia najmłodszego z braci Śliwków, który na samym początku chciałby przeprosić Czytelników za styl, formę i język Nieliteracki, bo z naleciałościami naszej gwary Ziemi Cieszyńskiej. Bo co może ślusarz w podeszłym wieku nabazgrać (napisać).

Otóż jest rok 1932. W małej wiosce Harbutowice na Śląsku Cieszyńskim, w rodzinie robotniczo-chłopskiej wyznania ewangelickiego przychodzi na świat potomek rodu Śliwków. Przy chrzcie nadano mu imię Karol. Jako drugi z rodzeństwa, a było nas czterech. Najstarsza siostra Anna (ur. 1929 r.), Karol (ur. 1932 r.), Adam (ur. 1936 r.) i Paweł (ur. 1942 r.) - ten, który próbuje cosik nabazgrać (ten, który próbuje coś napisać).

Jak sięgam pamięcią do dziecięcych, a później młodzieńczych lat, to pamiętam mego brata Karola jako chłopaka nie za bardzo interesującego się gospodarstwem Rodziców. Chociaż niekiedy siłą rzeczy i perswazją Ojców, musiał uczestniczyć w pracach polowych. Szukał jakiejś wymówki, wybiegu, by uciec od tych prac, a zaając się swoimi marzeniami.

Początkowo przerysowywał różne obrazki z gazet czy książek, które znajdował na śmietnikach idąc do szkoły w Skoczowie lub wracając do domu. Szczególnie podobały Mu się samoloty lub czołgi, ale też inna broń. A można było sporo tego znaleźć w powojennej prasie. Pomimo, że miał i ma jedno oko, bo drugie stracił zaraz po wojnie przy rozbrajaniu amunicji z kolegą sąsiadem, miał doskonałą pamięć wzrokową. Udowadniał to malowaniem przelatujących samolotów nad naszym domem jeszcze w czasie II Wojny Światowej. Pamiętam Jego rysunek w jednym zeszytcie przedstawiający walkę dwóch samolotów: niemieckiego i alianckiego.

Interesowało Go wszystko, co Go otaczało: fauna, flora, zabudowania gospodarcze sąsiadów i domu rodzinnego, prace na roli, ale też martwa natura. Przelewał to wszystko na papier rysując ołówkiem lub węglem. Papier zdobywał wszędzie, gdzie było to możliwe, najczęściej w sklepie spożywczym pana Jana Kałuży

Od lewej: Adam Śliwka, śp. Karol Śliwka, Paweł Śliwka

w Harbutowicach. Stare opakowania po towarach, a niekiedy szczęście się uśmiechnęło i otrzymał od pana Kałuży parę arkusików papieru pakunkowego. Nieraz wykorzystywał worki po cemencie gdzieś zdobyte, później je czyścił i prasował, by je usztywnić. Na zakup czegoś nowego nie było pieniędzy. Trza było kombinować. Nieraz sami mieszkańcy wioski zbierali dla Niego różne tektury, papiery, a Karol w podzięcie namalował im jakiś obrazek. Jeszcze dziś niektórzy spotykając mnie oświadczają, że posiadają obrazek lub obrazki Karola, ale to tak na marginesie. Malował też obrazy par małżeńskich, czy portrety naszych gospodarzy. Zarabiał w ten sposób parę groszy, które zaraz pożytkował na zakup: farb, ołówków, zeszytów do szkicowania czy płótna. Sam robił ramki, naciągał na nie płótna,

malując podkładem pod obrazki olejne. Węgle drewniane do szkicowania wypalał sam w puszcze metalowej po konserwie. W ten sposób zdobywał potrzebne materiały i narzędzia do realizacji swoich marzeń.

Pamiętam Jego zeszyty pełne szkiców, właśnie tych samolotów przelatujących nad naszym domem, drzemiących pasażerów pociągu kursującego do Bielska, ale też zapamiętanych widoków czy zdarzeń widzianych przez okno pociągu osobowego relacji Cieszyn-Bielsko, którym jechał na naukę do Ogniska Plastycznego w Bielsku. Utrwał w pamięci, a później na papierze swoje spostrzeżenia z otoczenia. A co można było zobaczyć z wagonu bydłowego, którym dojeżdżał na zajęcia na gapę, bez biletu, ryzykując? Ale siła nauki i marzenia były większe. Warto było.

Wyjazdy do Bielska do Ogniska Plastycznego nie cieszyły Ojca, ponieważ widział Go na gospodarstwie jako najstarszego z synów. Mimo to kontynuował naukę dzięki aprobacie naszej Mamy i Jej pomocy oraz zrozumieniu przez Nią Jego marzeń, jak również dzięki swojemu uporowi. Pogłębiał swoją wiedzę i zamiłowanie do malarstwa w Bielsku, a później w ASP w Warszawie. Muszę tu przyznać, że nam młodszym braciom i siostrze też było to nie na rękę, ponieważ na nas spadało więcej roboty w obejściu gospodarczym. Ale taka była kiedyś hierarchia w rodzinach, co powiedzieli rodzice czy dziadkowie, należało wykonać bez gadania.

Muszę tu przypomnieć memu Bratu, jak mając niespełna 9 lat, pasalem za Niego krowy za 1 lub 2 cukierki miętowe (wiatrowe). Skąd je miał? Nie wiem. Plan pasania krów musiał być przestrzegany! Ponieważ mój starszy Brat wymyślił – wykombinował, że musi iść w plener coś namalować, bo dobra pogoda. Niekiedy malował mnie przy pasaniu krów lub innej robocie „w ramach nagrody”. Ale jakoś to przeżyłem i z uśmiechem wspominam.

Notabene, mam jeszcze do dziś mój portret, na którym mam 10 lat, narysowany węglem, za budowania gospodarcze sąsiada, martwą naturę w ołówku, ksero olejnego obrazu przedstawiającego fragment Czarnego Lasu - „Wilczą Jamę”, plener pól koło Sandomierza, portrety Rodziców i wiele innych Jego prac.

Warto tu zaznaczyć, że jeszcze podczas nauki w Bielsku **w 1948 roku**, gdy miał 16 lat, za namową księdza ewangelickiego Gustawa Brody z Parafii w Skoczowie, Karol namalował dwa duże obrazy olejne do Kościoła Ewangelickiego w Skoczowie o wymiarach: 2 x 3,5 m, które znajdowały się obok ołtarza głównego. Po remoncie kościoła w 80-tych latach obrazy przeniesiono do niszy głównego wejścia do kościoła*. Jeden z obrazów przedstawia **Pana Jezusa ratującego św. Piotra przed utonięciem**

w Jeziorze Galilejskim, drugi obraz przedstawia **Pana Jezusa jako Dobrego Pasterza**. W tym okresie na zlecenie tego samego księdza, Brat namalował duży obraz olejny do Kościoła Ewangelickiego w Kowalach-Wieszczętach w gminie Jasienica. Obraz ten zdobi ołtarz do dnia dzisiejszego.

W roku 1952 wykonał **popiersie ks. dr. Marcina Lutra** z gipsu – odlew. Rzeźba ta znajduje się również w Kościele Ewangelickim w Skoczowie. W okresie tym namalował wiele obrazów olejnych, farbami pastelowymi, kredką czy węglem np. Świętą Rodzinę, most wodociągowy w Harbutowicach, pary nowożeńców, portrety, pejzaże z gór: Chełm, Czantoria, Równica, Pogórskiej Górki widok na stawy, stare drzewa owocowe – gruszki „Dule”, jabłoń „Topłówka”, szpaler wiśni i wiele wiele innych. Robił też linoryty – własnoręcznie zrobionym rylcem z drutów parasola.

Drugim zamiłowaniem Karola była mechanika motocyklowa, a miał ku temu sposobność. Kuzyn nasz J. Tyrna sprowadzał zdemolowany, niekompletny czasem sam silnik z kawałkami ramy, do tego części i elementy luzem do domu w Harbutowicach. Tak więc, kiedy nie malował, to całymi godzinami przebywał u ku-

zyna i remontowali, składali, malowali złożone motocykle: „DKW”, „Ariel”, „Trumf”, „Windhof” silnik czterocylindrowy, później sprzedawał. Ależ to były cacka!

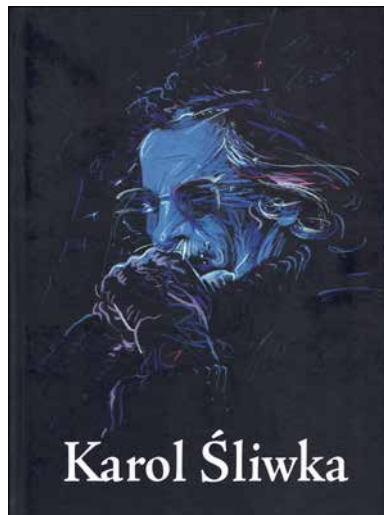
Czasem Brat przebywał w warsztacie po dziadku, który był bednarzem. Pozostało po nim dużo sprzętu i narzędzi. Tam Karol naprawiał rowery, wózki (kolaski), różnego rodzaju sprzęt domowy. Naprawiał też buty, „bawiąc się w szewca” a nawet drutował (łotoł) dziurawe garnki. Taki to był mój Brat. A mnie ganiał do roboty w domu przy Mamie i Tacie.

Po ukończeniu nauki w Liceum Plastycznym w Bielsku rozpoczął studia w Warszawie. Naukę kontynuował przy pomocy finansowej Mamy, a później Ojca, który pogodził się z tym faktem.

Należy wspomnieć wielką pomoc ze strony Warszawiaków: Andrzeja Zbrozka, Krzysztofa Dobrowolskiego i Jego Żony Grażyny, Jacka Chmielewskiego i innych, a także ich rodzin, którzy wspomagali samotnego chłopaka ze Śląska Cieszyńskiego. Wielka im chwała! Podczas wakacji często przyjeżdżali z Karolem do Harbutowic, gdzie zawsze byli mile widziani i czym chata bogata goszczeni. Zwiedzali naszą Ziemię Cieszyńska, spotykali się z ciekawymi ludźmi kultury, malowali nasz Śląski Beskid. A wieczorami było wesoło i radośnie. Do dziś pamiętam szczególnie Krzysztofa Dobrowolskiego.

Karol ożenił się z Aliną Walczak i razem z nią kontynuował przyjazdy do Harbutowic. Nasz kochany starszy Brat próbował narzucać nam, młodszym styl życia mieszczańskiego, co nam nie było na rękę, nam wychowanym na wsi, w innej kulturze, w innych zawodach. Szczególnie upodobał sobie zwracanie nam uwagi na słownictwo przy rozmowach, z czym nie mogłem się pogodzić. Zresztą prof. Jan Miodek – językoznawca powiedział kiedyś w telewizji: „Szanujcie swoją gwara, nie wstyďte się jej.” I to je racja.

Wracając do czasu studiów w Warszawie, jest rok 1954, maj. Zmarła nam nasza ukochana Mama, mając zaledwie 48 lat. Był to ogromny cios dla nas, a szczególnie dla Karola, który bardzo kochał i cenił Mamę. W podzięce za te wszystkie dobroci ze strony naszej Matuli, postanowił jej zrobić pomnik na grób. Pomnik ten przedstawia matkę z synem (modelem syna byłem ja, tylko do rozpoznania, że to Karol, doprawiono mi opaskę na oko). Wszystkie prace wykonał podczas wakacji w 1954 roku. Jako warsztat posłużyła mu stodoła z kolnią (pomieszczeniem na wozy). Najpierw wykonał postać z gliny, później odlew gipsowy, z którego wymiary przenosił na kamień – piaskowiec szydłowiecki, co nie było dobrym posunięciem, ponieważ po 40-50 latach kamień zaczynał poddawać się erozji. Obecnie popiersie z tego pomnika znajduje się w Muzeum Gustawa Morcinka w Skoczowie. Na grobie znajduje się odlew gipsowy, wykonany pod ciśnieniem w formie - kokili.

Karol Śliwka

„Karol Śliwka” – praca
zbiorowa wydana
za życia Artysty w roku 2011
przez Agencję
Wydawniczą AGAR
305 stron

Album „Karol Śliwka”
– praca zbiorowa wydana
w 2018 roku przez
Muzeum Miasta Gdyni
200 stron.

Śmierć Matki dotknęła mnie osobiście, ale w inny sposób. Zostałem z siostrą w domu rodzinnym. Pamiętam swego czasu rodzina chciała mnie zabrać do siebie na służbę za parobka, ale Karol definitywnie sprzeciwił się temu i za to Mu dziękuję, bo nie wiadomo jak potoczyłyby się moje losy.

Po skończeniu szkoły podstawowej miałem zamiar uczyć się zawodu malarza pokojowego u mistrza Pilcha w Skoczowie, by mieć już parę swoich groszy. Przyjechał Karol na wakacje z Warszawy i pyta: „Gdzie idziesz dalej do szkoły?” Ja mu przedstawiłem mój zamiar. A on na to: „Jeden malarz w rodzinie wystarczy.” I zapisał mnie do Zawodowej Szkoły Metalowej i zrobił ze mnie ślusarza. Myślę sobie, że gdyby żyła Mama, to byłbym jednak tym malarzem, ale takie jest życie...

W roku 1982 zmarł nasz Ojciec. Parę lat później w 1997

roku zmarła żona Karola – Alina Walczak-Śliwka. Spoczęła na Cmentarzu Ewangelickim w Skoczowie. Takie było jej życzenie. Kochała bardzo nasze góry Beskidy.

Po śmierci żony Karol został sam w stolicy (córka Karola – Małgosia mieszka w Sosnowcu.). Postanowił wracać w rodzinne strony. Obecnie mieszka w Skoczowie**. Wciąż mimo choroby coś tworzy, doradza młodszemu grafikom, organizuje wystawy swojej twórczości. Jest zapraszany przez ludzi oświaty i kultury naszej Ziemi Cieszyńskiej na różne uroczystości kulturalne i rodzinne. Stara się być w ruchu przy wielkiej pomocy wolontariuszki Janiny Brańczyk z Kościoła Ewangelickiego w Skoczowie. Wielkie Jej podziękowania!

Wszystko jest w rękę Tego, który nad nami króluje.

Tekst: Paweł Śliwka

*Reprodukcje obrazów i zdjęcie popiersia
ks. dr. Marcina Lutra: ks. Alfred Borski*

* Od 2019 r. obrazy wiszą na tylnej wewnętrznej ścianie kościoła.

** Miejsce zamieszkania do jego śmierci.

Karol Śliwka

Data i miejsce rodzenia:

16.10.1932 – Harbutowice

Rodzice:

Paweł i Marianna zd. Wojnar

Rodzeństwo:

Anna (1929), Adam (1936), Paweł (1942)

Data i miejsce chrztu:

6.11.1932 – Skoczów (kościół ewangelicki)

Rodzice chrzestni / ochrzcił:

Paula i Gustaw Kowala / ks. Józef Gabryś

Data i miejsce konfirmacji / konfirmował:

30.05.1946 – Skoczów / ks. Gustaw Broda

Alma Mater:

Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie

Żona:

Alina Walczak-Śliwka (zm. 1997)

Niektóre odznaczenia:

Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski

Złoty Krzyż Zasługi

Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”

Odnaka „Zasłużony Działacz Kultury”

Złota Odnaka „Za Zasługi dla Warszawy”

Ostatni adres zamieszkania:

Skoczów, ul. Górny Bór 7/36

Data i miejsce śmierci / Miejsce spoczynku:

10.09.2018 – Cieszyn / Cm. ewang. Skoczów

Pierwsze miejsce Martyny Reske w I Międzynarodowym Konkursie Lutniczym im. Włodzimierza Kamińskiego

Martyna Reske ma 23 lata i jest studentką piątego, czyli ostatniego roku Akademii Muzycznej w Poznaniu. Pochodzi z rodziny pastorskiej. Tata, ks. Henryk Reske, jest proboszczem Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Orzeszu i Czerwionce, a na płaszczyźnie diecezjalnej Radcą Rady Diecezjalnej. Mama Beata jest nauczycielem religii – katechetką Parafii w Orzeszu i Mikołowie. Oboje rodzice ukończyli Chrześcijańską Akademię Teologiczną w Warszawie. Uczestnicy pamiątki poświęcenia kościoła w Dębowcu, która miała miejsce 14.07.2019 r. mieli możliwość nie tylko wysłuchać kazania ks. Henryka, ale również utworów muzycznych zaprezentowanych właśnie przez Martynę (skrzypce) oraz jej siostrę Emilkę (flet poprzeczny) – zdjęcia poniżej.

W ostatniej klasie szkoły muzycznej Martyna postanowiła ukierunkować swoją pasję muzyczną bardziej w stronę budowy skrzypiec, niż dalszego zgłębiania tajników gry. Odwiedziła lutnika w Katowicach i on przygotował ją do studiów. Już na pierwszym roku wiedziała, że jest to zawód który kocha i czuje. Tym bardziej, że lutnictwo uważa za połączenie sztuki, muzyki i rzemiosła.

Dzięki temu, że na drodze realizowania swojej pasji spotkała wiele życzliwych osób, którym zależy na rozwoju lutnictwa, a które otwierały przed nią kolejne etapy poznawania tajników tej profesji i jej pomagały, mogła się uczyć i zdobywać doświadczenie oraz czerpać nowe inspiracje.

Martyna nauczyła się konsekwentnej i czystej pracy, a przy tym używa materiałów najwyższej jakości. Wszystko od początku musi mieć swoją kolejność, na której się skupia w stu procentach. Ta konsekwencja sprawia, że nigdy nie zostawia czegośkolwiek na później. To pozwala jej osiągać precyzję oraz świadomość dobrze wykonanej pracy.

Swoje ulubione skrzypce zrobiła na trzecim roku „na białą” w Poznaniu. Są wyjątkowe, ponieważ lakierowała je na „staro” w Paryżu, w pracowni Jana

Bartosia. Właśnie w czasie powstawania tych skrzypiec nauczyła się innego spojrzenia na świat lutniczy.

25-28.10.2023 r. w Poznaniu odbył się Festiwal Sztuki Lutniczej oraz **Pierwszy Międzynarodowy Konkurs Lutniczy im. Włodzimierza Kamińskiego**, w którym zauważono i doceniono wielki talent Martyny. Otrzymała tam kilka nagród i wyróżnień: I miejsce w konkursie; I nagroda za najwyżej ocenione walory lutnicze; medal Związku Polskich Lutników Artystów za najwyżej ocenione walory lutnicze skrzypiec; nagroda JM Rektora za najwyżej ocenionego uczestnika konkursu; nagroda specjalna od Lark Music; wyróżnienie za walory akustyczne oraz liczne dodatkowe nagrody ufundowane m. in. przez: Violin Making Foundation, Bam Cases Europe, Pirastro-Strings Handmade in Germany, Alpentonholz Pahler, Aubert Lutherie i Krzysztofa Pawlikowskiego.

Zdobycie pierwszego miejsca na pewno jest wspaniałym wyróżnieniem, dzięki któremu została doceniona jej praca i poświęcenie. To z pewnością dało jej motywację do dalszego rozwoju. Poza tym takie konkursy zawsze pomagają w poznawaniu ciekawych ludzi ze środowiska lutniczego. Dzięki nim można też być zauważonym w branży, co rodzi nowe możliwości i jest podstawą do pozyskiwania klientów.

Marzeniem Martyny są wyjazdy na staże zagraniczne do dobrych pracowni lutniczych, by poznawać różne techniki pracy. Styczność z najsztywniejszymi instrumentami z całego świata na pewno może pomóc wznieść się na wyżyny – czego Martynie z serca życzymy!

Oprac. ks. Alfred Borski

Zdjęcia: Andrzej Czyż (Dębowiec 2019) oraz archiwum Martyny Reske

Wydarzenia parafialne

Parafialna wycieczka do Budapesztu

Parafialna wycieczka do Budapesztu (1-3.09.2023) niestety należy już do przeszłości. Do stolicy Węgier pojechały 52 osoby i tyle samo cało, szczęśliwie i zadowolonych wróciło. Na podstawie programu wycieczki można się zorientować, co mogliśmy przeżyć i zobaczyć. Ma się rozumieć, że rzeczywistość była dużo piękniejsza, niż nawet te najpiękniejsze zdjęcia. One pokazują tylko nieliczne wrywki z całego mnóstwa wspaniałych przeżyć.

Piątek 1.09. (1 dzień – wyjazd ze Skoczowa o 6:00): Pałac Bohaterów, Kolumna Pomnika Milenijnego, budynki Muzeum Sztuk Pięknych i Hali Wystawowej, Zamek Vajdahunyad, Budynek Muzeum Etnograficznego, Budynek Bazyliki Św. Stefana, spacer ulicą Vaci, Parlament, kolacja z muzyką na żywo.

Sobota 2.09. (2 dzień): Wzgórze Zamkowe, Plac Św. Trójcy, kościół Św. Macieja, Baszta Rybacka, Hala Targowa, relaks w kąpielisku termalnym Széchenyi lub okolicznym parku Varosliget (część osób wybrała basen i termy, a część spacer), kolacja regionalna z muzyką i pokazem folk, wieczorny/nocny rejs statkiem po Dunaju (przejażdżka skończyła się po 23:00).

Niedziela 3.09. (3 dzień): udział w nabożeństwie w kościele ewangelicko-augsburskim przy Deák Ferenc tér 4, które prowadził ks. Áron Kovács (zdjęcie na ostatniej stronie), wyjazd do Szentendre, zwiedzanie Muzeum Marcepanu, wyjazd do Wyszehradu – dawnej rezydencji królewskiej, zwiedzanie twierdzy z piękną panoramą na zakole Dunaju.

Serdecznie podziękowania dla Biura Turystycznego GRONIE z Ustronia.

Wycieczka Filiału w Dębowcu do Bochni i Miechowic

W sobotę **16.09.2023** roku odbyła się wycieczka do Bochni zorganizowana przez parafian z filiału w Dębowcu. W godzinach rannych autobus z uczestnikami wyjazdu wyruszył z parkingu w Dębowcu i po drodze zatrzymał się w Skoczowie, a następnie pomknął prosto do Bochni. Tam zatrzymał się na parkingu najstarszej kopalni soli w Polsce, gdyż kopalnia stanowiła główny cel wyjazdu. Po podzieleniu uczestników na dwie grupy rozpoczął się wraz z przewodnikami ich zjazd kopalnianą windą pod ziemię. Tam po krótkim przejeździe podziemną kolejką rozpoczęło się zwiedzanie solnych korytarzy. Opowieści przewodników pozwalały poznać nie tylko proces wydobywania soli, ale również historię kopalni. Na koniec zwiedzania, przed wyjazdem na powierzchnię uczestnicy mieli możliwość posilić się w podziemnej restauracji.

Po wyjeździe na powierzchnię, była chwila czasu wolnego na przystawioną kawę, by następnie autobusem udać się do Bytomia Miechowic i tamtejszej Parafii Ewangelicko-Augsburskiej. Po przybyciu do Miechowic uczestników wycieczki w kościele przywitał tamtejszy proboszcz ks. Jan Kurko, który zaproponował zwiedzanie obiektów znajdujących się na terenie Parafii, w związku z tym, że w tym samym dniu odbywał się w Miechowicach Dzień Śląski. Szczególnym budynkiem na

terenie tamtejszej parafii jest Domek Matki Ewy. Pozostałe budynki udostępnione do zwiedzania ukazywały szeroki zakres działania miechowskiej parafii. Następnie po powrocie do kościoła ks. Kurko opowiedział o miechowskim kościele i życiu tamtejszej parafii.

W godzinach wieczornych uczestnicy wyjazdu wyruszyli z Miechowic do Dębowca. Dziękujemy wszystkim tym, którzy zaangażowali się w organizację wyjazdu do Bochni i Miechowic.

Tekst i zdjęcia: ks. Krzysztof Śledziński

30. Ogólnopolskie Forum Kobiet Luterzańskich

W dniach **22-24.09.2023** r. w Warszawie odbyło się jubileuszowe, 30. Ogólnopolskie Forum Kobiet Luterzańskich, w którym po raz pierwszy uczestniczyły przedstawicielki naszej parafii (na zdjęciu od lewej): Anastazja Krehut, ks. Beata Janota i Agnieszka Borski. Temat przewodni forum brzmiał: „*Wiara w codzienności... młodej matki, chorego, uchodźcy*”.

Swoimi przeżyciami i doświadczeniami na powyższy temat podzieliły się dk Dorota Obracaj, ks. Katarzyna Kowalska i Natalia Sahaidachna.

Następnie była możliwość odniesienia się do głównego wątku podczas dyskusji w mniejszych grupach w powiązaniu z aktywnościami, które mają miejsce w poszczególnych parafiach. Osoby zaangażowane w życie parafialne mogły wymienić się własnymi pomysłami, a także zainspirować do nowych działań.

Ponieważ forum miało charakter jubileuszowy, był również czas na wspomnienia, które przybrały formę prezentacji wielu zdjęć przygotowanych przez Aldonę

Karską, a przedstawiających historię poprzednich forów. Rozważanie wieczorne wygłosiła ks. Beata Janota.

Ogólnopolskie Forum Kobiet Luteranckich zostało zakończone tradycyjnie już nabożeństwem w kościele Św. Trójcy, podczas którego kazanie wygłosiła diakon Vera Gast – Kellert, laureatka nagrody im. Ireny Heintze. Nagroda ta została wręczona po raz pierwszy, w przypadku pani diakon była to forma podziękowania za wieloletnią pomoc luterankom w Polsce.

Tekst: Agnieszka Borski

Zdjęcia: Aldona Karska i Agnieszka Borski

Pożegnanie ks. Oskara Wilda

Wrzesień był jedynym miesiącem w przeciągu wielu ostatnich lat, w którym nasza Parafia miała trzech wikariuszy. Stało się tak dlatego, że trochę nietypowo odbywała się wymiana dwóch wikariuszy (zgodnie ze wskazaniem Konsystorza). Od 1.09.2023 służbę u nas rozpoczęła ks. Beata Janota, a dopiero 30.09. oficjanie zakończyła się posługa w Skoczowie ks. Oskara Wilda. We wrześniu zatem dziękowano mu za 13 miesięcy służby w naszej Parafii: w Dębowcu, Pierścću, Simoradzu, a na samym końcu **24.09.2023** w Skoczowie. Tutaj podziękowanie przekazali przedstawiciele Rady Parafialnej oraz Chóru Gloria.

Zdjęcia: Jan Chwastek, Filiał Dębowiec

Ks. Oskar Wild proboszczem w Głębcach

W niedzielę 1.10.2023 r. w Wiśle Głębcach odbyło się uroczyste nabożeństwo podczas którego ks. bp dr Adrian Korczago podziękował ks. Tadeuszowi Byrtowi oraz pastorowej Grażynie za wieloletnią służbę. Następnie w urząd proboszcza tej Pa-

rafii został wprowadzony ks. Oskar Wild. W nabożeństwie wzięła udział delegacja z naszej Parafii: ks. dr Alfred Borski, ks. Krzysztof Śledziński, kurator Tadeusz Tyrna z żoną Agatą, skarbnik Barbara Kaleta z mężem Markiem, prezes Chóru „Gloria” – Jerzy Sikora z żoną Jolantą oraz kilkusobowa grupa naszej młodzieży.

Zdjęcia: Szymon Brodacki

Nagroda Ostoi Pokoju dla Anety i Tomasza Żwaków

W niedzielę **24.09.2023** r. o godz. 16:30 w kościele ewangelicko-augsburskim w Bytomiu-Miechowicach miała miejsce uroczysta gala wręczenia Nagród Ostoi Pokoju imieniem Matki Ewy, połączone z koncertem. Nagroda przyznawana jest przez przedstawicieli Samorządu Województwa Opolskiego, Gminy Bytom, Diecezji Katowickiej Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP oraz Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Bytomiu-Miechowicach. Tym razem statuetki wręczał Prezydent Bytomia, Mariusz Wołosz.

Tegorocznymi laureatami w kategorii indywidualnej zostali państwo Aneta i Tomasz Żwakowie - nasi parafianie z Łączki, zaś w kategorii zbiorowej Zgromadzenie Służebnic Najświętszego Serca Jezusa w Bytomiu.

Państwo Żwak zostali uhonorowani za wieloletnie zaangażowanie w działalność na rzecz rodzicielstwa zastępczego. Od 17 lat współpracują z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie. Przez ich dom przewinęło się czternaścioro dzieci. Obecnie wychowują sześcioro dzieci, które wymagają szczególnej opieki. Codziennie oddają dzieciom swoje serce, miłość oraz poświęcenie.

Dołączając do wszystkich ciepłych życzeń i słów podziękowań przekazanych w Miechowicach, ży-

czymy całej rodzinie Żwak dużo sił, wytrwałości oraz łaski i błogosławieństwa Bożego.

Tekst i zdjęcia: ks. Alfred Borski

Diecezjalne Spotkanie Katechetów w Skoczowie

W czwartek, **28.09.2023**, w Skoczowie, odbyło się pierwsze w tym roku szkolnym spotkanie dla katechetów z naszej diecezji.

Zastanawialiśmy się nad nowym wyzwaniem w nowym roku szkolnym oraz przedstawiony został temat o ciekawym i interaktywnym nauczaniu religii przez zaproponowanie uczniom innowacji pedagogicznej. Kolejne spotkanie odbędzie się online, 25 października br., a jego temat skupiony będzie już na przygotowaniach do adwentu – Lapbook inspiracją do twórczego rozwoju ucznia na lekcjach religii.

Tekst: dk. Ewa Below

Zdjęcia: ks. Alfred Borski

Przygotowanie ołtarza żniwnego

Tegoroczny (2023) ołtarz żniwny na Ogólnoparafialne Dziękczynne Święto Żniw w Skoczowie przygotowali Parafianie z Harbutowic w kooperacji z p. Jolantą Caputa i ks. Krzysztofem Śledzińskim wraz z pozostałymi darczyńcami i pomocnikami. Dziękujemy za dary i za ich piękne wykorzystanie!

Zdjęcia: ks. Alfred Borski

Ogólnoparafialne Dziękczynne Święto Żniw

W niedzielę **1.10.2023** r. w Skoczowie odbyło się uroczyste nabożeństwo z okazji Ogólnoparafialnego Dziękczynnego Święta Żniw. W procesjonalnym wejściu udział wzięli: Rada Parafialna, Księża oraz dzieci, które wniosły do kościoła bochen chleba, Biblię oraz koszyczki z owocami i warzywami. Oprócz tradycyjnych akcentów święta dziękczynienia za żniwa, miały miejsce: błogosławieństwo pierwszoklasistów, występ dzieci i młodszej młodzieży z Grupy Teatralno-Muzycznej (pod

kier. Agnieszki Borski i Anastazji Krehut): recytacja oraz scenka „Rozmowa z chlebem”. Nie zabrakło też akcentów muzycznych, w czasie których wystąpili: Chórek Dziecięcy „Nadzieja” pod dyr. Doroty Podzorskiej, Chóry „Gloria” - Mieszany i Męski pod dyr. Bolesława Nogi. W nabożeństwie czynnie uczestniczyli ks. Beata Janota i ks. Krzysztof Śledziński oraz ks. prob. Alfred Borski, który oprócz kazania dostosowanego również do młodych słuchaczy, uczył z akompaniamentem gitary pieśni Sławomira Chmiela pt. „Tyś jest chlebem żywota”.

Przy wyjściu z kościoła parafianie zostali częstowani jabłkami, gruszkami i orzechami. Zaś na parkingu czekały na nich stoły przygotowane przez Chórzystów "Glorii" oraz członków Rady Parafialnej, z których można się było poczęstować chlebem z miodem, smalcem oraz smalcem wege.

Zdjęcia: Jan Chwastek i Rafał Janas

Fotomigawka z Dębowca

W tym roku nie mamy zdjęć z samego nabożeństwa z Dębowca, ale udało się zatrzymać w kadrze dwie młode uczestniczki (od lewej): **Magdalena Sikora** i **Anna Foltyn**. Brawo, Dziewczyny, za strój cieszyński!

Pieczenie kołaczy na uroczystość w Pierścću

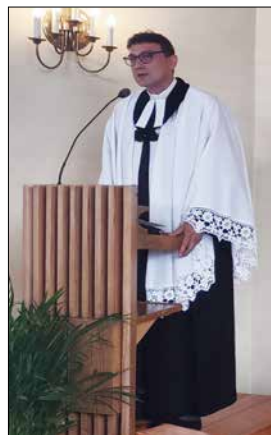
7.10.2023 - w przeddzień pamiątki poświęcenia kościoła w Pierścću, Panie z tamtejszego filiału zadały sobie wiele trudu, by upiec przepyszne kołaczki. Kto coś takiego już robił, to wie, ile kosztuje to pracy. Kto uczestniczył w pamiątce ten wie, jak pyszne były kołaczki. Następna okazja za rok - 13.10.2024 - w czasie 35-lecia pierścieckiego kościoła.

34. pamiątka poświęcenia kościoła w Pierścću

8.10.2023 obchodziliśmy 34. pamiątkę poświęcenia kościoła w Pierścću. Kazanie wygłosił ks. Marcin Kotas - proboszcz PEA w Poznaniu. Nabożeństwo ubogacił swoimi pieśniami także zespół „Po przecinku” z PEA w Zabrze.

Zdjęcia: ks. Alfred Borski i Piotr Kłapsia

Panie z Dębowca i Simoradza w Studzionce

11.10.2023 Panie z filia-
łów w Dębowcu i Simo-
radzu, razem z ks. Beatą
Janotą, uczestniczyły
we wspólnym spotka-
niu z Panią z Pszczyzny
i Studzionki. Spotkanie
odbyło się w Studzionce
na zaproszenie ks. Miros-
ława Czyży - proboszcza
obu Parafii, no i oczywi-
ście Pań. Była to rewizy-
ta po spotkaniu, które
odbyło się 14.09.2022 r.
w Dębowcu.

Zdjęcia: ks. Beata Janota

Wyżsobramski Chór Kameralny w Skoczowie

W niedzielę **22.10.2023** r. w Skoczowie o godz. 10:00 odbyło się kolejne nabożeństwo muzyczne. Tym razem gościliśmy Wyżsobramski Chór Kameralny z PEA w Cieszynie, pod dyr. Piotra Sikory. WChK zaśpiewał sześć pieśni. Oprócz Gości dwie pieśni zaśpiewał nasz Zespół „Dla Niego” pod dyr. Doroty Podzorskiej. Nabożeństwo prowadził ks. prob. Alfred Borski. Po nabożeństwie odbyło się spotkanie obu grup muzycznych przy kawie/herbacie i słodkościach w sali parafialnej.

Zdjęcia: Jan Chwastek

Koncert zespołu „Celtic Triangle” w Skoczowie

W niedzielę 22.10.2023 r. (g. 17:00) w skoczowskim kościele ewangelickim odbył się koncert pt. „Hymny z kraju Celtów” w ramach Festiwalu Muzycznego im. Jerzego Trzanoskiego na Śląsku Cieszyńskim 2023 „Cithara Sanctorum Silesia”. Wystąpił zespół „Celtic Triangle” w składzie: Katarzyna Wiwer - sopran, Irena Czubek-Davidson - harfa i Lindsay Davidson - dudy szkockie. Koncert zorganizowany był przez Fundację „Kulturalny Szlak”, a prowadził go wiceprezes Fundacji - Rafał Monita.

Zdjęcia: Mikołaj Monita i Jan Chwastek

Wieniec adwentowy dla Skoczowa

W niedzielę **3.12.2023** r. rozpoczął się czas Adwentu, o którym w naszych kościołach przypomina nam wieniec adwentowy (4 świece symbolizują 4 niedziele Adwentu). Już od wielu lat wieniec adwentowy w Skoczowie ufundowane są przez p. Danutę Jankowską, a na jej zlecenie wykonuje je p. Paulina Wigłasz. Oba Paniom serdecznie dziękujemy!!!

Zdjęcie: ks. Alfred Borski

Zupa dyniowa w Skoczowie, Dębowcu i Simoradzu

27.10. ponad 20 osób przygotowało 141 kg dyni, 30 kg marchewki i pietruszki oraz 20 kg ziemniaków. W sobotę 28.10.2023 r. nasi zaprzyjaźnieni kucharze: Adam Wojnar i Krystian Bukowczan „wzięli się” za gotowanie. Zaś w niedzielę **29.10.2023** r. po wszystkich nabożeństwach (Skoczów 8:00 i 10:00, Simoradz 8:30 – brak zdjęć, Dębowiec 10:00 – brak zdjęć) oraz po „Nocy z Lutrem” (niedziela 29.10. o 18:00 w Skoczowie) można było posilić się ZUPĄ DYNIOWĄ.

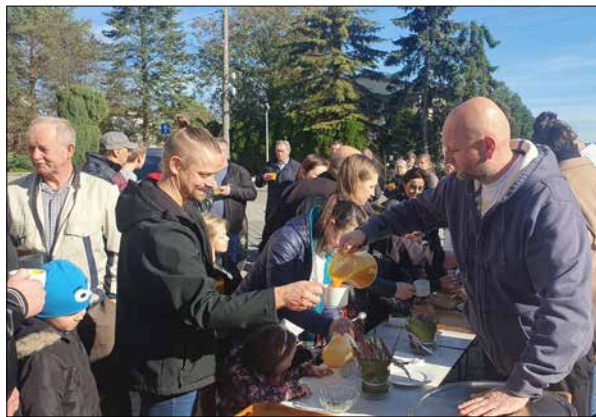

To dla podkreślenia, że 31 października dla Ewangelików to Pamiątka Reformacji, a nie halloween, zaś dynia jest smaczna i pożywna, i nie powinno się jej marnować na pogańską maskaradę.

Zdjęcia: Agnieszka Borski, ks. Alfred Borski, Jan Chwastek, Adam Wojnar

Zupa dyniowa w Pierścću

Filiał w Pierścću już od kilku lat „odciąża” Skoczów i gotuje zupę dyniową we własnym zakresie. W sobotę 28.10.2023 r. panie (alfabetycznie): Małgorzata Bażanowska, Elżbieta Bortel, Jolanta Kłapsia, Halina Krzywoń, Danuta Oczały i Maria Pawera „chwyciły się” i ugotowały przepyszna zupę, którą częstowano po niedzielnym nabożeństwie (**29.10.2023**).

Zdjęcia: Piotr Kłapsia

Nabożeństwo z okazji Święta Niepodległości

11.11.2023 w Skoczowie odbyło się nabożeństwo, w czasie którego dziękowaliśmy za niepodległość naszej Ojczyzny. Kazanie wygłosił proboszcz ks. dr Alfred Borski, zaś w liturgii uczestniczyli: ks. Beata Janota, ks. Krzysztof Śledziński (w mundurze Fundacji na Rzecz Obronności i Bezpieczeństwa Kraju „Combat Alert”) oraz ks. Wiesław Łyżbicki (w mundurze „Skautów na Skale”). Kościół rzymskokatolicki reprezentowali: ks. kanonik Witold Grzomba, ks. dr Tomasz Gwoździewicz i ks. Tomasz Wojtyła. W nabożeństwie wzięli udział m.in. wicestarosta Janina Żagan, burmistrz Mirosław Sitko, zastępca burmistrza dr Andrzej Bubnicki oraz przedstawiciele lokalnych władz samorządowych. Wystąpił również Chór „Gloria” pod dyr. Bolesława Nogi. Po nabożeństwie odbyło się tradycyjne już spotkanie przy kawie w sali parafialnej.

Zdjęcia: Jan Chwastek

Weekend SPAnem Bogiem w SPA Hotelu JAWOR

Wydarzenie Diecezjalnej Komisji Kobiet Diecezji Cieszyńskiej o intrygującej nazwie: Weekend SPAnem Bogiem należy już do przeszłości. Uczestniczki przybyły w sobotę, 25. listopada br. do SPA Hotelu Jawor w Jaworzu, aby wziąć udział w ciekawym programie podzielonym na bloki tematyczne o nazwach: SPA dla duszy i SPA dla ciała.

Panie zostały przywitane przez Zwierzchnika Diecezji Cieszyńskiej, bp. dr. Adriana Korczago, który w niezwykle dogłębny sposób wyjaśnił uczestniczkom, czym jest SPA dla duszy. To codzienne zanurzenie się w Słowie Bożym i modlitwa porównana do perfum, których zapachem kobiety tak chętnie się otulają.

W części SPA dla duszy kobiety wysłuchały wykładu diakon Aleksandry Błahut-Kowalczyk, który obejmował całościowy przekrój przez księgę Estery, opisujący historyczne realia tamtego czasu, a także motywy i postawy kierujące przede wszystkim Esterą, ale także pozostałymi bohaterami księgi.

Kolejny wykład pt.: „Pokora – droga prawdy czy pułapka” wygłosiła Agnieszka Laskowska. Mówczyni przedstawiła pokorę w trzech aspektach: w relacji ze Stwórcą, z drugim człowiekiem, jak również w relacji ze sobą.

Wykłady były przeplatane pieśniami, pięknie wykonanymi przez zespół Michała Kasztury z parafii w Drogomyślu.

Po smakowicie wyglądającym i zarazem pysznym obiedzie, panie uczestniczyły w różnorodnych aktywnościach w ramach SPA dla ciała. Były to: spacer, marsz

Nordic Walking i warsztaty wykonywania dekoracji świątecznych. Po przerwie na kawę panie udały się do strefy wellness, gdzie spędziły czas w saunach, jacuzzi i na basenie.

Kolacja w świątecznie przystrojonej Restauracji Ogrodowej to kolejna z przyjemności zaplanowanych na ten dzień. Wieczór upłynął na integracji w małych grupach – rozmowach i śpiewie z akompaniamentem gitary.

Niedzielnny poranek przywitał uczestniczki pysznym śniadaniem w formie szwedzkiego bufetu, po którym rozpoczęła się druga część SPA dla duszy – nabożeństwo ze spowiedzią i Komunią Świętą. Rozważanie, na podstawie księgi Kaznodziei Salomona, wygłosiła ks. Karina Chwastek-Kamieniorz. We wspólnym uwielbieniu poprowadził nas zespół z parafii w Skoczowie pod kierownictwem Jana Stebla.

Weekend SPAnem Bogiem zakończono podsumowaniem, podczas którego uczestniczki miały możliwość wyrażenia swojej opinii na temat jego organizacji

i przebiegu. Głównym celem weekendowego spotkania dla pań było duchowe wzmocnienie u progu rozpoczynającego się czasu Adwentu, jak również odpoczynek od codzienności.

W spotkaniu uczestniczyło 41 pań – głównie z terenu Diecezji Cieszyńskiej, ale również Gliwic, Opola, Warszawy i Żyrardowa. Diecezjalna Komisja Kobiet dziękuje wszystkim uczestniczkom za pozytywne przyjęcie tej nowej inicjatywy, aktywny udział w programie i stworzenie rodzinnej atmosfery. Dziękujemy wszystkim osobom, które w jakikolwiek sposób wsparły organizację Weekendu SPANem Bogiem. Serdeczne podziękowania należą się również dyrektor SPA HOTELU JAWOR**** w Jaworzu, pani Sylwii Pilch za życzliwe podejście, fachowe doradztwo i owocną współpracę. Zaś Bogu Wszechmogącemu dziękujemy za błogosławieństwo wyraźnie przez nas odczuwalne przez cały czas przygotowań do spotkania i podczas jego trwania.

Tekst: Agnieszka Borski

Piernikowe anioły z adwentowym przesłaniem

Na dwa tygodnie przed pierwszą niedzielą Adwentu, która w 2023 roku przypadała 3 grudnia – czyli najpóźniej, jak to tylko jest możliwe, rozpoczęliśmy pieczenie piernikowych aniołów, które potem zostały przepięknie przyozdobione lukrem. W sumie przygotowano ok. 160 aniołów, które znalazły swoich nabywców po niedzielnych nabożeństwach. Dziękujemy paniom (alfabetycznie): Annie Buń, Jolancie Caputa, Alicji Chwastek, Iwonie (Basi) Czudek, Marzenie Kocaj, Łucji Malina, Ewie Motyka i Zofii Podzorskiej. Zaś śp. Gustawowi Kobieli (pośmiertnie) za wykonanie form ze stali nierdzewnej.

Dochód ze sprzedaży aniołów wyniósł 3.145,- zł i zasili fundusz na zakup pieca konwekcyjnego, który umożliwi jeszcze sprawniejsze przygotowanie wypieków. Serdecznie dziękujemy wszystkim nabywcom i zarazem smakoszom pierników, jak również tym osobom, które ofiarowały swój czas i umiejętności.

Zdjęcia: ks. Alfred Borski, Jan Chwastek

Diecezjalna Konferencja Duchownych w Skoczowie

6.12.2023 – tym razem w Skoczowie – odbyła się comiesięczna Diecezjalna Konferencja Duchownych (DKD). W związku z czasem Adwentu, tym razem miała charakter rekolekcyjny pod hasłem: „Nie chcę już czekać!” Miłym akcentem było przybycie Mikołaja (ks. Krzysztof Śledziński), który w asyście parafialnych aniołów (Jolanta Caputa i Beata Pilch) wręczył uczestnikom adwentowe anioły z piernika.

Głos ma młodzież

OZME w Ozorkowie

Od **6-8.10.2023** w Ozorkowie odbywał się Ogólnopolski Zjazd Młodzieży Ewangelickiej. Wzięło w nim udział prawie 500 młodych ludzi z różnych części naszego kraju. Miejscowa diasporalna parafia, której proboszczem jest ks. Bogdan Wawrzeczko, wsparta siłami CME oraz lokalnych władz samorządowych – stanęła na wysokości zadania.

Temat główny zjazdu brzmiał „Prosto w oczy”. Uczestnicy mieli możliwość wzięcia udziału w wykładach, warsztatach, koncertach, jak również skorzystać z dodatkowych atrakcji. Naszej kilkunastoosobowej grupie towarzyszyła ks. Beata Janota.

Zdjęcia: Martyna Hósar i ks. Beata Janota

Uwielbienie w ramach młodzieżówki

14.10.2023 w Skoczowie młodzież zorganizowała wieczór uwielbienia. Słowem Bożym usłużył praktykant PEA w Cieszynie p. Łukasz Aścik, a w śpiewie prowadził nas zespół „Razem” p. Małgorzaty Rymorz. Dziękujemy młodzieży za inicjatywę i zaangażowanie.

Zdjęcia: ks. Alfred Borski

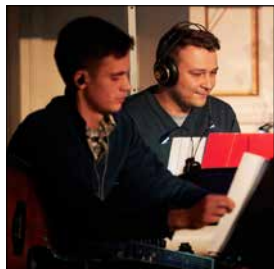

Ognisko młodzieży w Dębowcu

21.10.2023 w Dębowcu odbyło się spotkanie młodzieży z pieczeniem kiełbasy. Był czas na zadanie zespołowe polegające na wspólnym ułożeniu wieży ze specjalnych klocków, a po ognisku na gry planszowe.

Zdjęcia: ks. Alfred Borski

„Noc z Lutrem” w Skoczowie

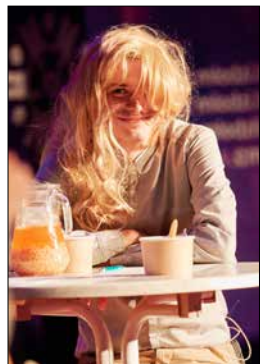

W niedzielę 29.10.2023 r. (18:00-22:00) w Parafia Ewangelicko-Augsburska w Skoczowie odbyła się „Noc z Lutrem” - wydarzenie dla młodzieży organizowane przez Centrum Misji i Ewangelizacji - CME. Głównym punktem programu było zwiastowanie Słowa Bożego, którego podjęli się nasi byli parafianie: ks. Mateusz Mendroch, który jest wikariuszem PEA w Cieszynie oraz Damian Rusin, który jest praktykantem PEA w Goleszowie i PEA w Golasowicach. W ciekawy sposób przedstawili postacie Jakuba i Ezawa, dając do zrozumienia, aby współcześni ludzie nie koncentrowali się na sobie, ale na Jezusie. W śpiewie prowadził nas zespół między-parafialny ze Skoczowa i Ustronia.

Spotkanie prowadziły Milena Caputa i Milena Dębiny. Na początku wszystkich przybyłych powitał proboszcz PEA w Skoczowie, ks. dr Alfred Borski, który został poproszony o podzielenie się swoimi odczuciami związanymi z działaniem i dostrzeganiem Boga w życiu.

Na zakończenie wiele cennych wskazówek odnośnie poznawania Boga i dużej roli, jaką wypełniają w tym względzie rodzice, uczący szkółek niedzielnych, kate-

chei i księża przekazał Biskup Diecezji Cieszyńskiej, bp. prof. Adrian Korczago, który udzielił też wszystkim Bożego błogosławieństwa.

Zdjęcia: Anna Kocaj

Filip i Tomek ukończyli Budapest Marathon

15.10.2023 r. w Budapeszcie odbył się SPAR Budapest Marathon, który ukończyło 3.565 biegaczy, w tym 107 Polaków, a wśród nich nasi młodzi parafianie z Kowal (na zdjęciach od lewej): Filip i Tomek Chmielowiec. Biegający w koszulce reprezentacji Polski Filip otrzymał wiele serdecznych pozdrowień od lokalnych kibiców, co na pewno było dowodem sympatii nie tylko dla niego, ale dla Polski i Polaków.

Ania Kocaj zajęła 2 miejsce

16.09.2023 r. w Bielsku-Białej w ramach BB Days 4 IT odbywał się konkurs programowania Hackaton. Zadaniem uczestników było stworzenie w ciągu 24 godzin aplikacji dla miłośników Enduro (rodzaj sportu motorowego polegający na pokonaniu trasy o nawierzchniach asfaltowych, jak i terenowych). Ania, razem z trójką kolegów, zajęła 2 miejsce. Gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów.

Lena Waraczewska zajęła 1 miejsce

W dniach 9-10.09.2023 r. w Opolu odbyły się Mistrzostwa Europy Mażorettek. W kategorii „Pom-Pom Duo/

Trio - Junior” nasza konfirmantka z młodszej grupy – Lena Waraczewska (na zdjęciu z prawej), razem z koleżanką Jogodą Krużołek, zdobyły 1 miejsce. Z kolei 9.12.2023 r. w Konkursie Ogólnopolskim w Czechowicach-Dziedzicach, Lena zajęła 2 miejsce w „Pom-Pom Solo - Junior”, 1 miejsce w „Pom-Pom Duet - Junior” i 1 miejsce w kategorii mix. Lena trenuje od 4 lat – obecnie pod okiem p. Anny Ząber. Gratulujemy i też życzymy dalszych sukcesów.

Kącik dla dzieci

Rozpoczęcie roku szkolnego w Dębowcu

4.09.2023 r. – uczestnicy modlitewnego spotkania w kościele w Dębowcu z okazji rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2023/2024 z ks. Krzysztofem Ślodzińskim.

Wypad Zespołu Teatralno-Muzycznego do Cieszyna

4.09.2023 r. dzieci z Zespołu Teatralno-Muzycznego, w ramach projektu finansowanego z budżetu Gminy Skoczów na rok 2023, wybrały się wraz z opiekunami pociągiem do Cieszyna. Celem wyjazdu było zwiedzanie Teatru im. A. Mickiewicza oraz wizyta w Książnicy Cieszyńskiej.

Dyrektor teatru Katarzyna Dendys-Kosecka w bardzo ciekawy sposób zaznaomiła dzieci ze sposobem funkcjonowania teatru, podczas zwiedzania grupa dotarła nawet do kotłowni. Dzieci miały okazję nie tylko usiąść w wygodnych fotelach przeznaczonych dla publiczności, ale również poczuć się artystami stając na scenie i śpiewając jedną z pieśni śpiewanych na szkółkach niedzielnych. O wizycie w teatrze dzieci ze skoczowskiej Parafii napisano na profilu FB cieszyńskiego Teatru.

Następnie grupa udała się do Książnicy, gdzie wzięła udział w warsztatach pisania własnych imion pismem klinowym na glinianych tabliczkach.

Wyjazd dofinansowany z budżetu Gminy Skoczów na rok 2023.

Warsztaty muzyczne Zespołu Teatralnego

28.09.2023 r. odbyły się warsztaty umuzykalniające dla dzieci z zespołu teatralno – muzycznego działającego przy naszej parafii. Prowadząca warsztaty, pani Anastazja Krehut, wprowadziła uczestników w świat teatru proponując różne ćwiczenia i zabawy. Dzieci ćwiczyły dykcję na przykładzie wybranych wierszy, rymowanek i śpiewu. Otrzymały różne wskazówki, jak szybko i efektywnie się uczyć. Poprzez wymyślone zabawy i sytuacje dzieci próbowały pozbyć się niepotrzebnej tremy oraz pokazać różne emocje. Ćwiczyły również umiejętność właściwego oddechania. Na zajęciach panowała twórcza i radosna atmosfera.

Warsztaty zostały sfinansowane z budżetu Gminy Skoczów na rok 2023.

Warsztaty teatralne z Fućkiem w Skoczowie

W sobotę 25.11.2023 dzieci uczestniczyły w „Warsztatach Teatralnych z Fućkiem” (w dwóch grupach: młodszej i starszej), prowadzonych przez aktorki związane ze stowarzyszeniem „Sztukmisja” z Krakowa: Cieszkę Cieślą-Żółtko i Monikę Wierzbicką.

Na początku dzieci wysłuchały opowieści Cieszki oraz Fućka – czyli sympatycznego żółtego stworka, który przyjechał do Skoczowa ze swoimi przyjaciółmi z teatru lalkowego.

W drugiej części spotkania uczestnicy warsztatów musieli wykazać się kreatywnością w stworzeniu swojego skarpetowca. Dziecięca wyobraźnia kreowała nowe postacie z licznie przygotowanych materiałów. Później nadawały im imiona oraz pewne cechy charakteru. Na koniec dzieciaki przedstawiały swoje śliczne stworki i z radością i uśmiechem wróciły do domu.

Warsztaty dla starszych dzieci zawierały również część edukacyjną. Uczestnicy robili rozgrzewkę przez oklepywanie ciała, ćwiczyli rozgrzewanie przepony, wykonywali ćwiczenia na centra rezonansowe oraz ćwiczenia na dykcję.

Warsztaty zostały zorganizowane dla Zespołu Teatralno-Muzycznego działającego przy Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Skoczowie i dofinansowane były przez Gminę Skoczów w ramach konkursu dotacyjnego na rok 2023.

Tekst: Marcelina Delong
Zdjęcia: Rodzice Uczestników

cz. 1 z 3

Szkółka jest MEGA!

Zeszyt Uczestnika Szkółek Niedzielnych

15.10. – 17.12.2023
skoczow@luteranie.pl

Nowy Zeszyt Uczestnika SN

Szkółki Niedzielne w naszej Parafii zazwyczaj odbywają się równoległe z nabożeństwami:

Skoczów: 8:00 i 10:00
grupa starsza i młodsza

Dębowiec: 8:30 lub 10:00
(jak naboż.) – gr. st. i mł.

Pierściec: 10:00

Simoradz: tylko o 10:00
(jak nabożeństwo)

Na każdej szkółce otrzymasz pieczątkę, która będzie potwierdzeniem Twojej obecności.

Szkółka jest MEGA!

Rok szkolny 2023/2024

2 z 3

Zeszyt uczestnika szkółki niedzielnej PEA w Skoczowie

Wyprawa na Magurkę Wilkowicką

Na zbiórce Skautów na Skale **14.10.2023** wyruszyliśmy zdobyć szczyt Magurki Wilkowickiej. Spotkaliśmy się przy kościele w Skoczowie, skąd autobusem wyruszyliśmy do miejsca docelowego. Po poselstwie dh Wiesława i wyjaśnieniu pierwszego zadania, ruszyliśmy na szlak. Po drodze dowie-

dzieliśmy się, dlaczego warto rozwijać się duchowo i dostaliśmy fragmenty do codziennego czytania. Mogliśmy się też czegoś więcej dowiedzieć o swoich zainteresowaniach i osiągnięciach w tej dziedzinie. Na szczycie oprócz zjedzenia pysznych kiełbasek upieczonych na ognisku zagraliśmy w grę. Następnie ruszyliśmy w drogę powrotną do autobusu i wróciliśmy do domu.

Zbiórka Skautów nie dla mięczaków

25.11.2023 po zebraniu grupy Skautów ruszyliśmy do naszej bazy. Po drodze wzięliśmy potrzebne nam rzeczy i przenieśliśmy je na miejsce. Po bitwie na śnieżki, musztrze i poselstwie dh Zosi, przyszedł czas na szybką powtórkę nazw drzew. Następnie podzieliliśmy się na dwie drużyny które rywalizowały ze sobą w rozpoznawaniu drzew. W trakcie zbiórki zagraliśmy też w murarza i odtworzyliśmy rodzinną wyprawę. Był też czas na herbatkę z kociołka i piosenki skautowe.

Nocowanie w Parafii

Z 8 na 9.12.2023 spotkaliśmy się w parafii ewangelickiej w Skoczowie w gronie ponad 30 skautów z dwóch szczepli Skautów na Skale: Skoczowa i Dzięgielowa, by spędzić razem nieco więcej czasu, niż na zbiórce i trochę się poznać.

Po szybkim apelu zaopatrzeni w sanki i latarki ruszyliśmy na Kaplicówkę. Pogoda sprzyjała, śnieg dopisał, więc „górką” została dobrze wykorzystana. Okazuje się, że nawet po zmroku, ale w towarzystwie czujnych drużynowych z latarkami, można z powodzeniem zjeżdżać na sankach i jabłuskach. Mróz jednak dość szybko przegonił nas na parafię na ciepłą herbatę i bułeczki. Po kolacji rozmawialiśmy o tej najważniejszej w życiu relacji – z Jezusem. Dzień zakończyliśmy biblijną familiadą, zabawami, tańczeniem just dance i graniem w planszówki.

Po nocy w śpiworach i na karimatach, połowe śniadanie z jajecznicą z ogniska zamknęło nasze nocowanie. Dziękujemy wszystkim, którzy zaangażowali się, by to spotkanie mogło dojść do skutku i bezpiecznie przebiegło!

Jeżeli chcesz zapisać swoje dziecko na zbiórki skautowe, masz pytanie albo chcesz włączyć się w tę służbę, zapraszamy do kontaktu pod numerem telefonu: **662 246 111** lub mailowo: **sns.skoczow@gmail.com**

Czwarty kwartał 2023 roku w Chórze Gloria

Słoneczne, gorące lato pozostało już tylko wspomnieniem. Szybko zapadający zmrok, niesprzyjające warunki atmosferyczne budzą tęsknotę za ciepłym minionych dni, a tym samym przywołują w pamięci echa przeszłych wydarzeń. Dla chórzystów to przede wszystkim dwa takie wyjątkowe momenty.

Pierwszym był udział 17 września w uroczystym nabożeństwie z udziałem delegatów na XIII Zgromadzenie Ogólne Światowej Federacji Luteriańskiej odbywające się w Krakowie w dniach 13-19 września 2023 roku pod hasłem „Jedno ciało, jeden duch, jedna nadzieja”. W ciepły, słoneczny niedzielny poranek „Gloria” pod dyrygenturą Bolesława Nogi, w pięknych cieszyńskich strojach, w procesjonalnym wejściu do kościoła z pieśnią „Wo zwei oder drei in meinem namen versammelt sind, da bin ich mitten unter ihnen. - Gdzie dwaj lub trzej w imieniu moim zebrani są, tam jestem pośród nich.” wprowadziła Radę Parafialną, Gości i duchownych rozpoczynając tym samym uroczyste nabożeństwo. W trakcie nabożeństwa prowadzonego ze względu na gości w dwóch językach - polskim i niemieckim - chór wykonał jeszcze dwie pieśni: panowie „Królu Niebios” oraz „Dobry Zbawca” mieszany. Przedstawiciele, głównie z Brazylii, Holandii oraz Niemiec, mogli zapoznać się z różnymi formami działalności w naszej parafii obejmującymi wszystkie grupy wiekowe od dzieci po dorosłych. Na zakończenie uroczystego nabożeństwa przed ołtarzem wykonano pamiątkowe zdjęcie.

Drugim wydarzeniem, równie ważnym, to służenie pieśnią podczas nabożeństwa 11 listopada, gdy dziękowaliśmy Panu Bogu za naszą wolną i niepodległą Ojczyznę. Uroczyste nabożeństwo ekumeniczne rozpoczęliśmy pieśnią chóru, staropolskim hymnem „Gaude, Mater Polonia – Raduj się, matko Polsko”. W liturgii uczestniczyli wszyscy księża naszej parafii oraz księża z parafii rzymsko-katolickich w Skoczowie. Okazjonalne kazanie wygłosił proboszcz ks. dr Alfred Borski, a głos w imieniu przedstawicieli kościoła katolickiego zabrał ks. kanonik Witold Grzomba. Nie zabrakło również delegatów władz samorządowych Skoczowa z burmistrzem Mirosławem Sitko na czele czy starostwa powiatowego z panią wicestarostą Janiną Żagan.

Pomiędzy tymi dwoma wydarzeniami chórzyci aktywnie uczestniczyli w życiu parafii. 24 września miała miejsce uroczystość pożegnania ks. Oskara Wilda odchodzącego na stanowisko proboszcza do parafii w Wiśle Głębcach. „Gloria” żegnała go słowami wykonywanych pieśni i życzyła Bożego błogosławieństwa w służbie w nowym miejscu.

Tydzień później, 1 października podczas dziękczynnego Święta Żniw, chór poprzez śpiew na nabożeństwie oraz przygotowanie stołów żniwnych z poczęstunkiem dla parafian zaangażował się w organizację uroczystości. Sprzyjająca aura, smaczny poczęstunek: chleb z masłem i miodem, ze smalcem tradycyjnym i węgalskim, owoce pachnące słońcem sprzyjały refleksji nad dobrocią i szczodrością naszego Niebieskiego Ojca oraz okazania wdzięczności za otrzymane dary. A wszystko to, czego nie potrafimy ogarnąć naszym umysłem lub wypowiedzieć, możemy wyrazić słowami Jana Kochanowskiego „Czego chcesz od nas Panie, za Twe hojne dary? Czego za dobrodziejstwa, którym nie masz miary? Wdzięcznym Cię tedy sercem, Panie wysławiamy, bo nad to przystojniejszej ofiary nie znamy.”

Ostatniego dnia października, w święto Reformacji, „Gloria” pod kierownictwem mgr. Bolesława Nogi wzięła czynny udział w nabożeństwie wykonując kilka pieśni.

„Życie ludzi przebiega krętą drogą, hen w górze, cel mej wędrówki tkwi. I choć czasem sił braknie moim nogom, to ja dojdę, dojdę, gdy zaufam Ci. O Boże, o Boże, Panie mój, nie pamiętaj, że czasem było źle. Wiesz dobrze, że zawsze jestem Twój i że tylko Twoją drogą kroczyć chcę.” mówią słowa jednej z pieśni w wykonaniu męskiej części chóru. I ta droga życia dla dwojga z naszego grona dobiegła końca. Pierwszego listopada nasza chórowa rodzina otrzymała informację, że w wieku 85 lat zmarła długoletnia chórzystka Helena Jaworska, zaś 10 listopada, niedawno obchodzący swoje 90-te urodziny, Gustaw Kobiela. Zasmuceni, a jednak z nadzieją zegnamy Was „Z Bogiem bądźcie, aż się zejdzim znów!”

Czas szybko płynie. Dnie przychodzą i odchodzą. Przed nami Adwent. Kolejny w naszym życiu. Okres przygotowań do świąt Bożego Narodzenia – porządki, plany, choinka, prezenty. Obyśmy tylko w tej całej krzątaninie nie zatracili sensu świąt, a znaleźli czas na refleksję, wyciszenie, zwolnienie w codziennym biegu. Podczas prób chór też czyni przygotowania ćwicząc kolędy, by móc melodią i słowem oddać Bogu chwałę. Soli Deo Gloria – tylko Bogu chwała!

*Tekst: Aniela Fender
Zdjęcia: Jan Chwastek*

KOLACJA DLA ZAKOCHANYCH

Goście spotkania:

Cieszka Cieślak-Zółtko i Tomek Zółtko

ZAPRASZAMY!

17.02.2024 r. godz. 18:00 w sali parafialnej PEA w Skoczowie

Koszt 120 zł od pary (w tym ciepła kolacja). Zapisy do 11.02.2024 w kancelarii parafialnej.

Kom. 530 45 31 31

Remonty i prace na rzecz Parafii

Na cmentarzu w Skoczowie wykonano nowy chodnik

Od 27.07. – 15.08.2024 trwały prace na naszym cmentarzu w Skoczowie mające na celu wykonanie chodnika do nowej części przeznaczonej na pochówki. Prace „awaryjnie” wykonał p. Marek Kaleta po tym, jak jeden z wykonawców, który został wyłoniony przez Radę Parafialną ostatecznie – z powodu zbyt wielu zleceń – wycofał się. Koszt inwestycji wyniósł 13.767,19 zł, z czego 6087,65 zł pochodziło z kwesty przeprowadzonej na cmentarzu w dniach od 30.10.-1.11.2022 r.

Sprzątanie przed przybyciem gości ŚFL

13.09.2023 – na kilka dni przed przybyciem do naszej Parafii gości – Delegatów XIII Zgromadzenia Ogólnego Światowej Federacji Luterńskiej, które odbywało się w Krakowie – grupa prawdziwych mężczyzn naszej Parafii rozprawiła się z przerośniętymi drzewami i krzewami rosnącymi przy naszych budynkach w Skoczowie. Dziękujemy!

Foto: ks. Alfred Borski

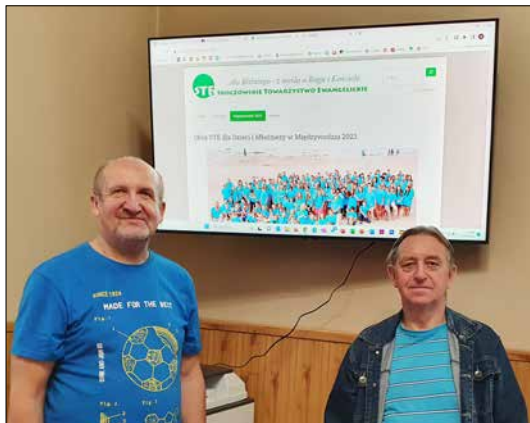
Od lewej: Andrzej Kozieł, Gustaw Bobek, Jerzy Sikora, Michał Bobek, Marek Kaleta, Bogusław Tyrna, Vadim Burlachenko, Vitalii Burlachenko

Montaż telewizora w gabinecie proboszcza

30.09.2023 r. w Gabiniecie Proboszcza p. Andrzej Kozieł razem z ks. Alfredem Borskim zamocowali nowy, 55-calowy telewizor marki Samsung. To multimedialne urządzenie zostało zakupione ze środków Skoczowskiego Towarzystwa Ewangelickiego i będzie pełniło funkcję ekranu projekcyjnego w czasie posiedzeń pracowników i innych spotkań. Ponadto od 10.11.2023 r. odbywają się regularne spotkania księży i pracowników, w czasie których ks. Proboszcz prowadzi szkolenia w zakresie obsługi komputera i wykorzystywanych w Parafii programów i aplikacji. Dzięki szkoleniom można będzie łatwiej, szybciej i o wiele sprawniej wykorzystywać komputery (nie tylko parafialne) i realizować wyznaczone zadania.

Dar Konfirmantów 2023 dla kościoła w Skoczowie: 18 nowych krzeseł

Tradycyjnie już co roku składana jest ofiara przez naszych konfirmantów z przeznaczeniem na zakup czegoś potrzebnego w Parafii. W ubiegłym roku (2023) rodzice konfirmantów ustalili na podstawie podpowiedzi p. Kościelnej, aby zakupić nowe krzesła dla księży i ewentualnych gości. Dlatego 22.09.2023 r. zakupiono 18 jednakowych krzeseł. Jak na prezent – wyglądają wspaniale, bo są dopasowane do ławek i wnętrza kościoła. Koszt zakupu wyniósł 5.833,- zł. Serdecznie dziękujemy Konfirmantom i ich Rodzicom!

**Światowe Spotkanie
Ewangelików ze Skoczowa**

Skoczów, 14-15.06.2025 r.

Spotkania Parafialnego Klubu Seniora

13.09.2023 r. - Edward Weiss

13 września odbyło się kolejne spotkanie Parafialnego Klubu Seniora w ramach realizacji zadania publicznego pod nazwą

„Klub Seniora 2023” realizowanego z dofinansowaniem Gminy Skoczów, w ramach konkursu dotacyjnego na rok 2023. Gościem seniorów był pan Edward Weiss, który przybliżył zebranim tradycje związane z najbardziej znanymi świętami żydowskimi.

Tekst: ks. Krzysztof Śledziński Zdjęcia: Jan Chwastek

11.10.2023 r. - Wycieczka do Cieszyna

11 października nasi seniorzy udali się na wycieczkę do Cieszyna, gdzie głównymi punktami wyjazdu były: zwiedzanie Arcyksiążęcego Browaru Zamkowego w Cieszynie, wspólny obiad oraz zwiedzanie Kościoła Jezusowego i znajdującego się w nim Muzeum Protestantyzmu.

Podróż do Cieszyna odbyła się wygodnym autokarem z firmy Angello-Tour ze Skoczowa. Po przybyciu pod Wzgórze Zamkowe w Cieszynie, o godz. 10:00, podzieleni na dwie grupy prowadzone przez dwóch przewodników, rozpoczęliśmy zwiedzanie, poznając procedurę powstawania złotego trunku, który w Cieszynie wytwarzany jest metodą rzemieślniczą. Browar i jego infrastruktura wkomponowane są we wzgórze zamkowe i część zbiorników z piwem znajduje się w samym wzgórzu. Opowieści przewodników nie tylko przybliżyły seniorom proces produkcji piwa, ale również pozwoliły poznać historię cieszyńskiego browaru. Na koniec

zwiedzania seniorzy mogli zakosztować złotego trunku z pianką, a także zaopatrzyć się w wyjątkowe rodzaje piwa produkowanego w Cieszynie, których zwykle nie można znaleźć na półkach sklepowych.

Kolejnym punktem wycieczki był wspólny obiad, który seniorzy mogli spożyć już w cieniu kościoła Jezusowego w Kuchni Babci Milki. Zupa, pieczeń oraz kawa/herbata z ciastem nie tylko smakowały wybornie, ale też dostarczyły siły, na zwiedzanie kościoła Jezusowego i znajdującego się w nim Muzeum Protestantyzmu.

W kościele Jezusowym seniorzy zostali przyjęci przez pana kustosa Marcina Gabryśa, który w pierwszej części opowiedział o historii kościoła Jezusowego oraz odpowiedział na pytania seniorów, które dotyczyły między innymi ustawienia ławek w tym kościele. Następnie wszyscy udali się do Muzeum Protestantyzmu, gdzie mogli zapoznać się z prezentowanymi eksponatami, jak również poznać ich historię. W kościele Jezusowym i Muzeum Protestantyzmu mogliśmy zapewne spędzić kilka dni słuchając opowieści pana Kustosza.

Dziękujemy wszystkim zaangażowanym w organizację wyjazdu. Wyjazd został zrealizowany w ramach projektu Klub Seniora 2023, który uzyskał dofinansowanie w ramach konkursu dotacyjnego na rok 2023 z budżetu Gminy Skoczów.

Tekst: ks. Krzysztof Śledziński Zdjęcia: Jan Chwastek

8.11.2023 r. – „Zdrowy senior”

"Zdrowy senior", taki tytuł swojej prezentacji nadali **Ewa i Mariusz Jancarczyk**, którzy byli gośćmi listopadowego spotkania Parafialnego Klubu Seniora. 8 listopada w wypełnionej sali parafialnej zgromadzeni seniorzy mogli wysłuchać bardzo interesującego wykładu poświęconego lekom oraz suplementom diety. Goście przedstawili seniorom znaczenie leków i suplementów diety oraz zwrócili uwagę na zawartość mikroelementów i witamin w diecie człowieka. Listopadowe spotkanie seniorów było ostatnim realizowanym w ramach projektu Klub Seniora 2023, który jest współfinansowany przez Gminę Skoczów w ramach konkursu dotacyjnego na rok 2023.

Tekst: ks. Krzysztof Śledziński Zdjęcia: Jan Chwastek

Sprostowanie

W poprzednim numerze naszego Informatora Parafialnego (nr 147, s. 11) wkraść się błąd rzeczowy. W podziękowaniu za wieloletnią służbę dla Filiału w Pierścću pana Mendrka podano niewłaściwe imię. Oczywiście ma być: **Edward Mendrek**. Serdecznie przepraszamy Czytelników, ale przede wszystkim p. Edwarda i jego najbliższych. Dziękujemy też za poinformowanie.

ks. Alfred Borski

Biskupi i Prezydent w naszej Bibliotece

Po uroczystym nabożeństwie 17.09.2023 r. z udziałem przedstawicieli Światowej Federacji Luterńskiej, dostojni goście pojawili się również z krótką wizytą w parafialnej „Bibliotece dla każdego”.

Biskupi niemieccy – Kristina Kühnbaum-Schmidt oraz Friedrich Kramer, a także prezydent Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Brazylii ks. Silvia Genz, zapoznali się z 37-letnim dorobkiem Biblioteki oraz z jej unikatowymi zbiorami – zwłaszcza z „kolekcją dziegielowską” stanowiącą archiwizację słowno-muzyczną Tygodni Ewangelizacyjnych w Dziegielowie prowadzoną od r. 1985 i archiwum DVD akcji „ProChrist”. Goście poznali również ekumeniczną inicjatywę ogólnopolskiej sieci bibliotek prowadzących „ewangelizację przez książkę”. W krótkiej prezentacji zbiorów biblijnych, teologicznych, regionalnych i judaistycznych opiekun biblioteki, Renacie Świder towarzyszył kurator Tadeusz Tyrna.

Biskup Kremer zainteresował się modlitewnikami hebrajskimi dla Żydów i chrześcijan. W rozmowach przewijał się temat pojednania polsko-niemieckiego w Kościele i jego obecność w zbiorach bibliotecznych.

Tekst: Szymon Broda

Chiński Geniusz w służbie Słowa

Spostrzeżenia antropologa kultury – miłośnika teologii i Pisma Świętego

Chrześcijanie różnych wyznań słusznie wyrażają troskę o egzystencję i kondycję Kościołów w Chinach.

Mimo budzących niepokój przesłanek politycznych i specyfiki kultury chińskiej, wydawałoby się trudnej w adaptacji dla przyjęcia i zrozumienia przekazu biblijnego, możemy korzystać z chińskiego daru „jasnego rozumienia Pisma”. Tak można by rzec, nawiązując do tradycyjnego określenia przypisywanego dziełu Apostoła Pawła.

Okazuje się, że w wieku XX (1905-1997) godnym jego następcą nazwać można Witness Lee – autora wybitnych komentarzy biblijnych.

Skoczowska „Biblioteka dla każdego” zgromadziła serię komentarzy biblijnych niezwykłego chińskiego autora z serii „Życie-studium” oraz „Studium życia” poświęcone Księdze Rodzaju, Księdze Wyjścia oraz wybranych Listów Apostolskich.

Język Pisma Świętego, pełen symboli i określeń symbolicznych, może wydawać się często tajemniczy i niezrozumiały, zwłaszcza poza żydowskim kręgiem kulturowym. Jako chrześcijanie mamy często kłopot z uzasadnieniem istnienia w kano-

nie hermetycznego w brzmieniu i autonomicznego w narracji przesłania Starego Testamentu, a jednak dwie pierwsze księgi Biblii pozostają w Kościele jako nośnik treści fundamentalnych.

Chiński mistrz egzegezy, świetnie rozumiejąc żydowski fenomen komunikacji biblijnej, wskazuje kontynuację znaczenia przekazu Starego Przymierza oraz jego wypełnienie w orędziu i akcji historiozbowczej Nowego Przymierza.

Nie tylko symbole wody żywej, chleba, krwi prześlągnięcia, ofiary Baranka, przymierzy i narracja ich występowania, ale całe bogactwo symboliki ofiarnej, „namiotowo-świątynnej”, symbolika kapłańska, żydowska symbolika oczyszczeniowa i szerzej obrzędowa, uduchowione alegorie zwyczajności człowieka i przyrody i wiele innych treści symbolicznych ujęta zostaje bardzo precyzyjnie i systematycznie w kontekście swojej funkcji i znaczenia.

Starotestamentalne komentarze Lee ukazują zawsze chrystologiczną (często w teologicznym aspekcie trynitarnym) i duchową zasadę przekazu Starego Testamentu, który nie pomija jednak uduchowionego historycznego i obrzędowego charakteru tożsamości żydowskiej.

Dla literaturoznawców i teologów jako kluczowy jawi się termin „prefiguracja”, jednak komentarze Lee „wyjaśniają Pisma” jednocześnie jako użyteczne dla specjalistów, jak i przystępne dla każdego uważnego czytelnika Pisma Świętego.

Lee wskazuje, że Słowo Boże nie jest jakąś odległą opowieścią, ale prawdziwym, tytułowym „Poselstwem” skierowanym do nas.

Niezwykły Chińczyk przemawia do nas w konkluzji wypływającej z samego serca judaizmu, bowiem z istoty rzeczy tożsamość żydowska jest ukierunkowana ku prorocत्वu, zwiastowaniu, nieskończonemu wymiarowi historii i eschatologii.

„Świat potrzebuje odkupienia, lecz nie można oczekiwać, iż wydarzy się ono jako akt wyłącznie łaski. Zadaniem człowieka jest uczynić świat wartym odkupienia. Jego wiara i jego dokonania są przygotowaniem do ostatecznego odkupienia.” - pisze Abraham Joshua Heschel.

Oczywiście i dla Heschela i dla Lee łaska ma znaczenie priorytetowe. Eschatologiczny horyzont koresponduje w znacznej mierze z duchem Listów Apostolskich (przepojonych również schrytlanizowaną mądrością grecką) znamionuje komentarze Lee – nie tylko w relacjach ludzi Starego i Nowego Przymierza, ale w ogólnoludzkiej uniwersalnej perspektywie wspólnoty wierzących.

Można zauważyć, że paradoksalnie to żywa w swojej ciągłości starożytna kultura chińska (jej semiotyczność), której fenomenem pozostaje wciąż egzystencjalna żywotność symboli, ucieleśniona jakby poprzez piktograficzne podstawy alfabetu chińskiego, obecność przedwiecznej i pra-historycznej narracji – godne szacunku wśród apokaliptycznych „darów narodów” ożywia martwość kultury współczesnego Zachodu. Nie zapominajmy też o konkretności i dynamizmie, afirmacji życia w kulturze chińskiej, bliskim świadomości biblijnej i podziwianymi przez Alberta Schweitzera.

Kończąc, można powtórzyć za Chińczykami - „wszystko jest duchowe”, pamiętając, tak jak Witness Lee, że jest tak w Chrystusie.

Tekst: Szymon Broda

Zapisano w Księgach metrykalnych

Chrzty:

<i>Data chrztu:</i>	<i>Miejsce Chrztu:</i>	<i>Imiona i nazwisko:</i>	<i>Miejsce zamieszkania:</i>
8.10.2023	Simoradz	Nela Kaleta	Cieszyn
15.10.2023	Skoczów	Nikodem Trojanowski	Harbutowice
5.11.2023	Skoczów	Natalia Wypich	Dębowiec
12.11.2023	Skoczów	Elena Marika Marosz	Skoczów
19.11.2023	Skoczów	Wojciech Rafał Kroczek	Cieszyn
26.12.2023	Skoczów	Nikodem Szymon Waraczewski	Skoczów

Nikodem Szymon
Waraczewski

Natalia
Wypich

Śluby:

<i>Data ślubu:</i>	<i>Imiona i nazwiska zaślubionych:</i>	<i>Miejsce ślubu:</i>
29.07.2023	Jakub Rokowski i Kamila Anna Głowacka	Ogrodzona
21.09.2023	Paweł Daniel Pluta i Natalia Grażyna Kocoń	Jaworze
23.09.2023	Dawid Jan Chudyk i Anna Maria Ciosk	Simoradz

Pogrzeby:

<i>Data śmierci</i>	<i>Imię i nazwisko</i>	<i>Lat / Dni</i>	<i>Miejsce zamieszkania</i>
19.09.2023	Ilza Janota	95/34947	Skoczów
22.09.2023	Roman Zagóra	69/25270	Skoczów
24.09.2023	Bogusław Gibiec	59/21714	Skoczów
26.09.2023	Wenancjusz Klon	78/28620	Skoczów
7.10.2023	Olga Pietraszko	84/30653	Wilamowice
10.10.2023	Brygida Porębska	36/13343	Skoczów
11.10.2023	Helena Witas	70/25573	Dębowiec
14.10.2023	Bogusław Pilich	64/23368	Cieszyn
20.10.2023	Grażyna Heczko	60/21932	Skoczów

27.10.2023	Krystian Macura	67/24694	Dębowiec
29.10.2023	Zofia Sikora	75/27578	Skoczów
1.11.2023	Helena Jaworska	85/31134	Międzywieć
3.11.2023	Weronika Krużołek	89/32452	Iskrzyczyn
10.11.2023	Gustaw Kobiela	90/32996	Skoczów
10.11.2023	Bogumiła Karczewska	45/16649	Kiczyce
30.11.2023	Maria Penkała	94/34478	Skoczów
3.12.2023	Edward Pszczółka	79/28851	Pogórze
11.12.2023	Urszula Kewesz	60/22232	Simoradz
24.12.2023	Józef Podżorny	84/30907	Pierściec

śp. Helena Jaworska

śp. Gustaw Kobiela

śp. Józef Podżorny

śp. Zofia Sikora

Kolacja Paschalna

Prowadzący:

**Pastor
Kazimierz Barczuk**

Restauracja **Nowa Maja**
ul. Mickiewicza 20, Skoczów

Oprawa Muzyczna:

**Marta Kaczmarczyk
z Zespołem**

25 marca
godz. **17⁰⁰**

Zapisy do **10 marca** w kancelarii parafialnej

Koszt **100 zł**, przy zapisach do **15.02 - 90zł**

Organizator: Parafia E-A w Skoczowie

1 marca	3. tygodniowe nabożeństwo pasyjne		17:00 ⁽⁹⁰⁾				
3 marca	3. niedziela Pasyjna <i>Oculi</i>	8:00 ^T ⁽⁹⁰⁾ Młodzieżowe	10:00 ⁽⁹⁰⁾	8:30 ^T ⁽⁹⁰⁾	10:00 ^T ⁽⁹⁰⁾	10:00	10:00
6-8 marca <i>środa – piątek</i>	4. tygodniowe nabożeństwo pasyjne		17:00 ⁽⁹⁰⁾ piątek (8.03.)	17:30 czwartek (7.03.)	16:30 czwartek (7.03.)	16:00 środa (6.03.)	
10 marca	4. niedziela Pasyjna <i>Laetare</i>	8:00 ⁽⁹⁰⁾ Misyjne	10:00 ^T ⁽⁹⁰⁾	8:30	10:00	8:30 Ogrodzona 10:00 ^T ⁽⁹⁰⁾	
13-15 marca <i>środa – piątek</i>	5. tygodniowe nabożeństwo pasyjne		17:00 ^T ⁽⁹⁰⁾ piątek (15.03.)	16:30 czwartek (14.03.)	17:30 czwartek (14.03.)	16:00 środa (13.03.)	
17 marca	5. niedziela Pasyjna <i>Judica</i>	8:00 ^T ⁽⁹⁰⁾ Młodzieżowe	10:00 ^T ⁽⁹⁰⁾	10:00 ^T ⁽⁹⁰⁾	8:30 ^T ⁽⁹⁰⁾	8:30 ^T ⁽⁹⁰⁾	10:00 ^T ⁽⁹⁰⁾
20-22 marca <i>środa – piątek</i>	6. tygodniowe nabożeństwo pasyjne		17:00 ^T ⁽⁹⁰⁾ piątek (22.03.)	17:30 ^T ⁽⁹⁰⁾ czwartek (21.03.)	16:30 ^T ⁽⁹⁰⁾ czwartek (21.03.)	16:00 ^T ⁽⁹⁰⁾ środa (20.03.)	
24 marca	6. niedziela Pasyjna <i>PALMOWA</i>	8:00 ^T ⁽⁹⁰⁾	10:00 ^T ⁽⁹⁰⁾	10:00 ^T ⁽⁹⁰⁾	8:30 ^T ⁽⁹⁰⁾	8:30 ^T ⁽⁹⁰⁾	10:00 ^T ⁽⁹⁰⁾
28 marca <i>czwartek</i>	Wielki Czwartek <i>Pamiętka ustanowienia Wieczerzy Pańskiej</i>	9:00 ^T ⁽⁹⁰⁾	17:00 ^T ⁽⁹⁰⁾	16:30 ^T ⁽⁹⁰⁾	18:00 ^T ⁽⁹⁰⁾	16:00 ^T ⁽⁹⁰⁾	
29 marca <i>piątek</i>	Wielki Piątek <i>Pamiętka ukrzyżowania Pana Jezusa</i>	9:00 ^T ⁽⁹⁰⁾	17:00 ^T ⁽⁹⁰⁾	18:00 ^T ⁽⁹⁰⁾	16:30 ^T ⁽⁹⁰⁾	16:00 ^T ⁽⁹⁰⁾	
31 marca <i>niedziela</i>	WIELKANOC <i>1. Dzień Świąt Zmartwychwstania Pańskiego</i>	5:30 ⁽⁹⁰⁾ Jutrznia Ofiara na cele parafialne	10:00 ⁽⁹⁰⁾ Ofiara na cele parafialne	8:30 Ofiara na cele parafialne	10:00 Ofiara na cele parafialne	10:00 Ofiara na cele parafialne	10:00 Ofiara na cele parafialne
1 kwietnia <i>poniedziałek</i>	Poniedziałek Wielkanocy <i>2. Dzień Świąt Zmartwychwstania Pańskiego</i>		10:00 ⁽⁹⁰⁾ Rodzime	10:00	8:30	8:30	10:00

AB = ks. dr Alfred Borski, KS = ks. Krzysztof Śledziński, BI = ks. Beata Janota

^T = nab. ze spowiedzią i Komunią Św. ⁽⁹⁰⁾ = nabożeństwo transmitowane w serwisie YouTube

Ostatnia aktualizacja: 9.01.2024

Opracowanie: ks. Alfred Borski

Plan nabożeństw: styczeń – marzec 2024

Data	Niedziela / Święto / Dzień	Skoczów		Dębowiec	Simoradz	Piersście
1 stycznia 2024 <i>poniedziałek</i>	Nowy Rok		10:00 ^(♀) ☿	10:00	10:00	10:00
6 stycznia <i>sobota</i>	Święto Objawienia Pańskiego (Święto Epifanii)		10:00 ^(♀) ☿ Koncert Kołęd AB, KS, BI 9:00 [♂] ☿ ^(♀) ☿ Nab. prezentac. przed wyborami prob. pom. KS	10:00	10:00 ks. Jan Raszuk	10:00
7 stycznia	1. niedziela po Epifanii					8:30 Ogrodzona
14 stycznia	2. niedziela po Epifanii <i>Ofiara Noworoczna</i>	8:00 ^(♀) ☿ Mszyjne <i>Ofiara</i> KS	10:00 [♂] ☿ ^(♀) ☿ <i>Ofiara</i> Ks. Jan Raszuk	8:30 [♂] ☿ <i>Ofiara</i> Po nab. Zebranie Sprawozd. Filialu BI	10:00 [♂] ☿ <i>Ofiara</i> Po nab. Zebranie Sprawozd. Filialu KS	10:00 [♂] ☿ <i>Ofiara</i> Po nab. Zebranie Sprawozd. Filialu AB
21 stycznia	3. niedziela po Epifanii	8:00 ^(♀) ☿ Spraw.-wyborcze Zgrom. Parafialne AB, KS, BI				
28 stycznia	Ostatnia niedziela po Epifanii	8:00 ^(♀) ☿ BI	10:00 ^(♀) ☿ AB	10:00	8:30	10:00
4 lutego	2. niedziela przed Postem <i>Sexagesima</i>	8:00 ^(♀) ☿ Mszyjne Młodzieżowe	10:00 ^(♀) ☿	8:30 [♂] ☿	10:00 [♂] ☿	10:00
11 lutego	Niedziela Przedposta <i>Estomihi</i>	8:00 ^(♀) ☿ Mszyjne	10:00 ^(♀) ☿	8:30	10:00	8:30 Ogrodzona 10:00 [♂] ☿
16 lutego <i>piątek</i>	1. tygodniowe nabożeństwo pasyjne	8:00 ^(♀) ☿	17:00 ^(♀) ☿			
18 lutego	1. niedziela pasyjna <i>Invocavit</i> Niedziela Diakonii	8:00 ^(♀) ☿ Młodzieżowe <i>Ofiara na Diakonię PL</i>	10:00 ^(♀) ☿ [♂] ☿ <i>Ofiara na Diakonię PL</i>	10:00 [♂] ☿ <i>Ofiara na Diakonię PL</i>	8:30 <i>Ofiara na Diakonię PL</i>	10:00 <i>Ofiara na Diakonię PL</i>
23 lutego	2. tygodniowe nabożeństwo pasyjne		17:00 ^(♀) ☿			
25 lutego	2. niedziela pasyjna <i>Reminiscere</i>	8:00 ^(♀) ☿	10:00 ^(♀) ☿	8:30	10:00	10:00

1-3.09.2023 Parafialna wycieczka do Budapesztu

str. 26

233
28

70
627
408
389
308